

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 23 (702).

LÖRDAGEN DEN 9 JUNI 1900.

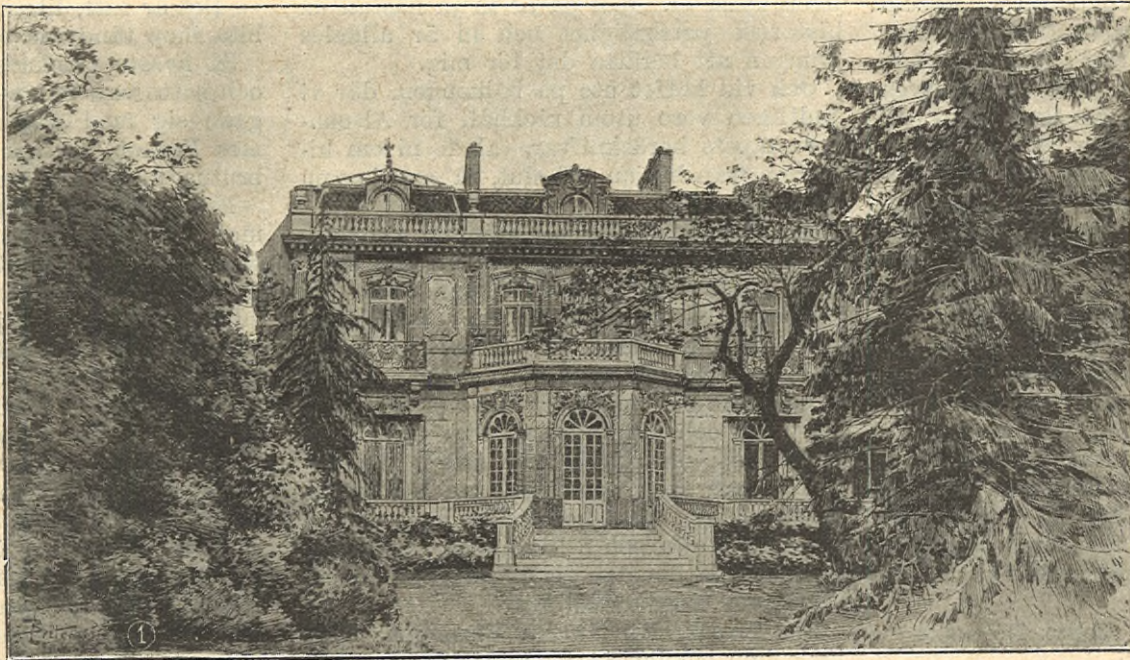
13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7: 50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRÄST KL. 2—3. REDAKTIONSSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	--	--	---

FRÅN »KONUNGARNAS HOTELL» I PARIS.

DÅ vår konung just i dessa dagar anländt till Paris och blir den förste monark, som kommer att åtnjuta den franska republikens gästfrihet i det yppiga »konungarnas hotell», som man för dylikt ändamål särskildt iordningställt, styrde jag här om morgonen mina steg efter kastanjeblommande Avenue du Bois de Boulogne, där Hôtel Evans, som det efter sin förre privatägare bär namnet, är beläget i hörnet af Avenue de Malakoff.

När man hunnit så långt, är man nästan ute vid Boulogner-skogen. Det är en utomordentligt förnäm och elegant stadsdel denna, med den stora världens millionpalats upp i lummiga parker, bakom blomsterhöjda terrasser, inom afvisande tillslutna gallerportar och murar. Afven »konungarnas hotell» ter sig närmast som ett förnämt privatpalats, där det ligger inbäddadt och

af en praktfull matta. På ömse sidor om denna trappa en skulpterad barriere af en halft genomskinlig, utomordentligt praktfull marmorart, som det sades en nästan oskattbar raritet.

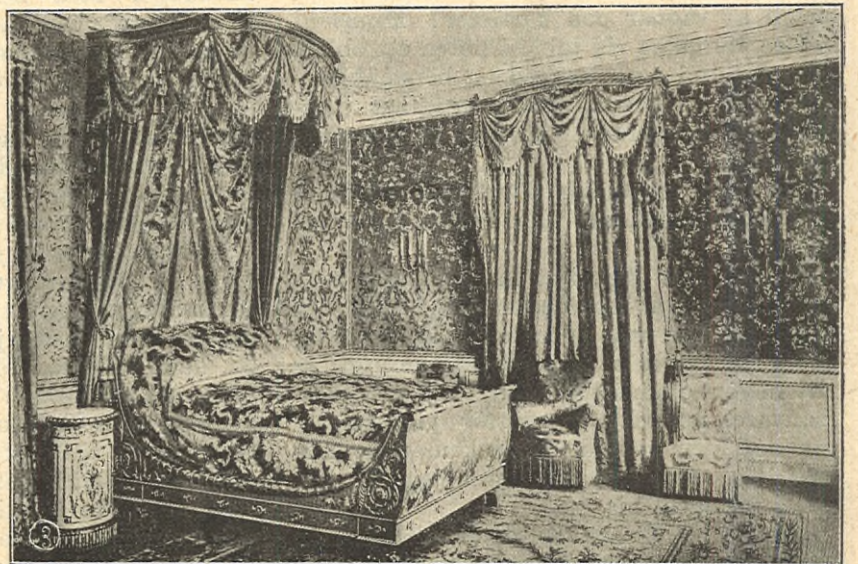
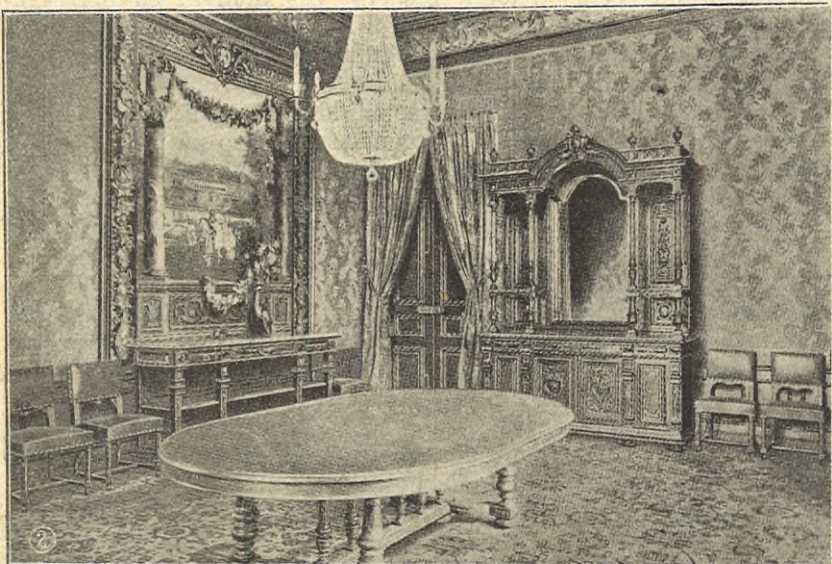
Efter att ha passerat vestibulen i Henrik II:s stil, träder jag in i den stora mottagningshallen, hvarifrån en trappa för ut i trädgården. Dess dekoration i Ludvig XV:s stil är strålande. Väggarna äro af rosenfärgad marmor, delvis täckta af charmant gobeliner, mö-

nästan skymd af grönska bakom sitt höga järnstaket.

På slutningen midt framför hufvudsadens resa sig, midt i den öfriga, mera sydländska grönskan, tvänne präktiga granar, som böra kunna susa någon hemlands-ton för härskaren öfver furornas land.

Man gör sitt inträde i nedre våningen genom en kort, bred marmortrappa, täckt

beln rikt skulpterad och förgylld, den ståtliga öppna spiseln dekorerad med en pendyl i samma tidsstil. Till vänster om denna salong befinner sig ett rök- rum i guldkimrande siden, till höger uppvaktningens salong, äfven den utmärkt för gedigen elegans. Det rymliga arbetsrummet vetter utåt Avenue du Bois och är liksom stora salongen hållet i Lud-

1. HOTELLET, SEDT FRÅN TRÄDGÅRDEN. 2. MATSALEN. 3. SÄNGKAMMAREN.

vig XV:s stil, rikt smyckadt med dyrbara, blomsterfyllda vaser och med guldfransade sidenbonader. Reflexen från alla dessa skimrande stoffer, från möblernas förgyllning, de utsökta konstföremålen, smakfullt placerade här och hvar, allt detta förenar sig harmoniskt till en interiör af praktfullaste, mest betagande art. Åt trädgårds-sidan, alltjämt på nedre botten, befinner sig matsalen, i kopparrött siden, afsedd för trettio personer.

Uppför en imponant marmortrappa, efter ritning af Garnier, Stora operans arkitekt, når jag så upp till öfre våningen, hvars vestibul äfven skimrar af olikfärgad marmor. Där passerar jag till vänster först en budoar i Ludvig XVI:s glada, lysande stil, med tapeter och möbel i grönt siden. Där-efter en stor, magnifik salong Ludvig XV, hvars tre väldiga fönster vetta utåt Avenue du Bois de Boulogne. Vidare en sängkammare i blått siden och slutligen själfva det kungliga sofrummet.

Här når den slösande praktens sin högsta spets. Rummet är klädt i gul siden-damast, gardinerna äro af äkta spetsar och kapporna af siden i samma färg. Möblerna är i empire. Själva sängen är ett verkligt artistiskt underverk, af rikt skulpterad trä, helt och hållet förgyllt. Den är omgifven af en sänghimmel, likaledes skulpterad och förgyllt och med draperier af gult siden. Ett par runda bord, fätöljer och chäslon-ger fullborda inredningen. Till höger om den kungliga sängkammaren ligga kammar-tjänarens sofrum och det utmärkt komfortabla badrummet.

Öfverallt i hela hotellet är elektrisk belysning inledd, strålände från kandelabrar, kronor och brokiga kristallkalkar. Två trappor upp ligga sju mindre rum, afsedda för de franska officerare, som kommenderas till de kungliga gästernas uppvaktning, samt fyra domestikrum. Allt som allt inrymmer »Konungarnas hotell» omkring 30 rum, men dessutom äro för sviten särskilda rum iordningställda i närheten vid rue de Passy.

JOHAN NORDLING.

HISTORIEN OM EN NÄSDUK. FÖR IDUN AF MARI MIHI.

TILL MISS DOROTHY VERNON.

MINNS NI DEN DÄR augustikvällen på Hotell Britannia i Trondhjem, sedan vi hemkommit från en utflykt till Lersfossen, dit hela turistvärmen begett sig i en fil af vagnar och karrioler? Minns ni vidare, hurusom vid table d'hôte ett oblidt öde placerade oss bredvid en börsmäklarefamilj från Altona, hvars samtliga medlemmar oförskräckt stucko knifvarna i munnen?

Och med anledning häraf förklarade ni helt kategoriskt, att alla tyskar voro rysliga. —

Själff tycker jag visst inte, att alla tyskar äro rysliga, men dagen därpå skulle ju våra vägar grenas, emedan jag ämnade mig öfver till Storlien. För att inte ge uppslag till någon dispyt mot slutet af vår sammanvaro, undvek jag därför visligen att upptaga den kastade handsken, utan förblef lika stum som sjötungan jag åt.

Då fortsatte ni:

»Men en tysk har det dock funnits, som jag skall älska och beundra så länge jag lever!»

»Och denne är...» Hade jag varit fransman, skulle jag sagt: »Och denne lycklige är...»

»Bismarck!»

Jag blef verkligen en smula häpen, ty jag hade knappast förmodat, att salig järnkansleren vore idealet för några andra unga flickor än möjligen de solblonda Mädchen. Snarare hade jag då väntat att få höra eder nämna Heinrich Heine eller Paul Heyse eller i värsta fall någon af de otaliga hjäl-tetenorerna med de nedvikta löskragarne och Absalohåret.

Men strax fick jag förklaringen, då ni hemlighetsfullt hviskade:

»Ser ni, furst Bismarck har kysst mig en gång... en gång, när jag var en liten, liten flicka och låg med pappa och mamma i Kissingen.»

»Ja, hvar i hela vida världen skulle man väl också kyssas (på engelska: kiss), om inte i Kissingen, eller hur, Dorriet?» utbrast eder snälla pappa med sitt lustiga, hickande skratt, hvilket genast smittade oss bägge två.

Nej, hvad säger ni! Har Bismarck verkligen kysst er. Men då är ni ju nästan en historisk personlighet och ni är alldeles tvungen att berätta det för mig.

Och vid kaffet ute på balkongen, där vi ändtligen voro utom räckhåll för Altonaherrskapets bordsknifvar, talade ni om historien från början till slut, så som jag nu söker göra det.

Mrs Vernons helsa var ständigt vacklande, hvarför eder far hade sökt alla möjliga läkare och rest med henne till alla tänkbara kurorter i hopp om ett slutligt tillfrisknande. Men de utländska helso-brunnarna gjorde henne egentligen aldrig något påtagligt gagn, ty hon var högländska född och längtade ständigt mot Skotlands berg. Dock ville hon aldrig låta påskina huru svag och medtagen hennes lidanden hade gjort henne. Ty hon var en af dessa stolta och stilla andar, som ständigt söka le, emedan de frukta andras medlidsamma handtryckningar.

Sist föreskrefvo läkarne Kissingen. Själff hade hon emellertid föga lust att resa, ty hon var så innerligen trött på detta ständiga flackande Europa rundt, på detta nervösa jäktande efter ett vederfående, på hvilket hon kanske knappast längre hop-pades. Men hennes egenskap af maka och moder bjöd henne att försöka allt. Och omsider blef då resan bestämd.

En dag springer ni och leker i parken utanför Kurhaus med en flock andra tio-åringar, några af dessa smärta, smidiga flickungar med korta, hvita kjolar och långa, svarta ben, med klara ögon och rika, utslagna lockar under runda halmhattar, hvilka man möter öfverallt på de kontinentala badorterna, och på hvilkas hemland man sällan tager miste, detta land, hvilket under sin sköld lika gärna kunde rista »Sport and comfort» som det orsaklösa »Honni soit, qui mal y pense».

I lekens glada yra stupar ni pladask öfver en krocketbåge! — Ondt gjorde det, förskräckligt ondt, ty farten hade varit ansenlig. Men skrek gjorde ni inte i alla fall. Ni hade alldeles för många gånger fått höra, att en Vernon låg kvar på slagfältet aftonen efter Marston Moor och att en annan frände till Eder kämpade i »the tiny red line». Därför anstod det inte en fröken Vernon att ta till lipen för en skråma. —

Men när ni förde handen till ansiktet, blef den blodig, o, så blodig!

Då kommer en gammal herre gående vä-

gen fram från Kurhaus, tungt stödjande sig på en bastant kryckkäpp. Han har varit vittne till den hastiga kullerbyttan, skyndar fram så fort hans gikt tillåter honom och lyfter eder upp i sina björnramar.

Han ser förfärlig ut med de otaliga, djupa fårorna gräfdas kors och tvärs i det lufverfläckiga, askgrå ansiktet, med de glesa, af tobaken svärtade tänderna, med de borstiga, buskiga, barska ögonbrynen och den brunblekta, vidbrättade slokhatten. Men blicken ler så huldt, så farfaderligt huldt, då han drager upp sin väldiga näsduk, hvilken han ömt trycker mot den stackars ramponerade lilla näsan. Ty han ägde själf barnbarn, och kylan på de höjder, hvaröfver hans meteorlika bana gick, hann aldrig helt och hållet bottenfrysa hans stora hjärta.

Eder moder har emellertid uppmärksammat händelsen och hastar nu fram från sin hvilstol.

»Är det ert barn, min fru?»

»Ja, eders Durchlaucht, det är min enda flicka.»

»Då har ni minsann en riktigt duktig tös. — Det är rätt, liten — aldrig gråta! Bara bita ihop tänderna och se morsk ut!»

Så kysste järnkansleren eder på pannan och satte varsamt ner eder på marken, bugade sig med gammaldags courtoisie för Mrs Vernon, hvarpå han fortsatte sin afbrutna morgonpromenad.

Men näsduken höll ni fortfarande tryckt mot såret och den blef aldrig återlämnad. Det stora domestikstycket med initialerna O. B. utan kronor eller grannlåter är nu vorden till en familjeklenod inom släkten Vernon. Ni vet mycket väl, att en yanke-millionär med uppräckt händer skulle betala så mycket därför, att ni kunde hafva handskar och parfym och teaterbiljetter, roliga böcker gratis eder lefnad all, men ni vet också, att han i alla fall inte skulle hafva råd att köpa den.

Ty ni är stoltare öfver denna tygbit än den legitimistiske gamle lorden däruppe i Högländerna, hvilken andäktigt dyrkar den röda hårlock af Bonnie king Charles, som hans grande tante fick till gengäld för den bägare usquebaugh hon räckte honom på hästryggen, när den slagne Pretendenten red från Culloden bort mot landsflykt och armod, sedan markisen af Tullibardine för sista gången vecklat ut Stuartarnas blodröda duk att fladdra öfver Skotlands hedar...

Ja, detta var hvad ni berättade mig den där augustikvällen på Hotell Britannia i Trondhjem, när ett oblidt öde vid table d'hôte placerat oss bredvid en börsmäklarefamilj från Altona, hvars samtliga medlemmar oförskräckt stucko knifvarna i munnen. —

Men efter middagen ursäktade jag mig med att jag måste gå upp på mitt rum för rätta några angelägna korrektur.

»Korrektur, hvad är det för slag?»

»Det är ett slags rysligt fula tryckark, af hvilka det med tiden blir en bok.»

»Ni är då författare?»

»Nej, visst inte! Men emellanåt raspar jag ihop någon liten stump, ungefär såsom jag då och då tar mig en pipa — därför att jag rakt inte kan låta bli.»

»Om ni lofvar att skriva en berättelse om mig, så skall ni få gå upp till edra gamla korrektur.»

»Ja, det blir väl ingen annan råd då!»

»Och skickar det sedan till någon engelsk tidning?»

»Javisst!»

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad.

»Och skrifer öfverst: Till Dorothy Vernon?»

»Jaa då!»

»Oah!»

Ett ögonblicks paus. — — —

»Hör ni, tror ni inte, att vi skulle kunna hjälpas åt med det där korrekturet?»

»Men ni förstår inte svenska, miss Dorothy.»

»Nej, det var sant! — Det är ju ett mycket kort korrektur? —

»Tror jag det — alldeles förskräckligt kort!»

»All right. Go on then!»

Så försvann jag då, men kom strax tillbaka, ty för en gångs skull var det särdeles få rättningar att göra. Och nu har jag ändtligen fyllt mitt löfte om den där berättelsen och samvetsgrant låtit publicera den både på svenska och engelska. — Men kom ihåg, att den är gjord på beställning. Därför blef den också därefter!

— — — — —
»Det är rätt, liten — aldrig gråta! Bara bita ihop tänderna och se morskt ut!»

Så lydde hans maning till den engelska flickan med den stackars lilla sönderskafda näsan i parken vid Kissingen. Och kånhandna spökade de orden någon gång i hans öra, då det led mot aftonen, och hans gamla förtviflade hjärta allt hårdare sammansnördes af bitterhet. Ty genom hela hans saga brottas det tragiskt mänskliga med det gigantiskt öfvermänskliga — för att till sist behålla öfvertaget.

— — — — —
När han drog bort från sin faders gård och vigde sig vid statens värf, sporde han att Preussens ära var gången med der alte Fritz samt att furste och folk lefde i söndring och tvedräkt. Och detta var omsider blifvit dem så invandt, att de icke aktade därpå. Ty de blinda är det likgiltigt, om det är dag eller natt.

Omkring honom låg allt så jordbundet och oförstående, så stjärnlöst mörkt, att han ibland trodde, det nästa steg han tog skulle störta honom ned för bråddjupet. Dock gick han dristigt sin bana fram, och vägen bar honom ännu ett fjät och så ännu ett och sedan ett till. Och plötsligt fann han sig, icke vid afgrundens rand, utan på tinnarna, där luften är hög och kall och klar och ofvan hvilka intet är, utom stjärnorna. —

Där stod han nu, åldrig och ensam, och människorna därnere voro små och löjliga och svåra att urskilja, där de skötte sin gärning och saltade hvarandras sår. Där stod han nu vid sin långa sträfvans mål, stod där icke såsom den glörrike, eklöfskransade triumfatorn bland fanor och fanfarer, utan som mödornas man, den där slagit sig igenom och tvungit sig fram med järn och blod, med sin orubbliga förtröstan på försynen och på sig själf, med sin isiga likgiltighet för världen och världens dom och sin lifsvarma kärlek till det stora fosterland han själf skapat, kungarike för kungarike, provins för provins...

— — — — —
Redan från sin äras middagshöjd sade han vid ett tillfälle, att hans lefnad icke rymde ett enda fattigt dygns lycka, att då han ridit genom de blodsippriga slagfältens färor eller jublande folkskarors hyllningsrop, han ständigt drömt sin dröm om slutlig tystnad och frid och att han evigt längtat tillbaka till Mark-Brandenburgs ljung, där vaggan stod...

Det finnes intet yttrande bevaradt, som mera träffande målar den typiska germa-

nens heliga kärlek till den låga gamla herrgården där hemma, till den nedärfda torfvän, till den jord, hvaraf han kommen är. — Det är ett ord, detta, som blottar hjärtat bakom pansaret, det är ett ord, som höjer och närmar, som förklarar och försonar. —

Huru hans offentliga bana lyktades, huru han från den ensamme store blef den store ensamme, det veta vi alla och hans sista öden känna vi äfven. Vi kunna följa dem månad för månad, år för år alltifrån den historiska audiensen, då högvakten vid Neues Palais sista gången gick i gevär för den svärmodigt bistre junkern med Svarta örnen orangevärgade band öfver Magdeburgerkyrassierernas hvita uniform, hvilken steg för steg stappade utför slottets trappor...

Hans tärnande grämlse öfver att veta sig afdankad, öfver att ej få sitta kvar vid rodet tills handen somnade i döden, hans kvalfulla sjukdom och hans stumma, hjälplösa sorg, då hans älsklingshund blef förgiftad af en niding, allt är oss berättadt af beskäftigt godt folk, som tittat genom nyckelhålet, allt känna vi ända till den stund, då hans ögon brustit och storstadsreklamen köpte hans förste kammartjänare med guld och lömskt tassade in i likrummet för att taga en bild af hans liflösa drag. —

Så är då eder gamle vän borta nu, miss Dorothy. Det flydda seklets sista decennium kallade honom hädan liksom det tog så många andra af de stora aktörerna i nittonhundratalets drama. Les rois s'en vont. Och det blef en smula mörkare ibland oss, ty det var ett stort ljus, som slocknade.

Otto Bismarck af Schönhausen och Varzin har gått att möta inför konungarnes konung, den ende han böjde sitt hufvud för, sedan han miste sin älskade gamle kajsare. Med honom red den siste paladinen ut ur tiden in i evigheten och den gode kung Artur redde honom rum vid Runda bordet. Ty hvar borde väl plats honom bjudas, om ej mellan sire Galahad och sire Lancelot af Sjön. —

Den som en gång skådat Fidias bildstod af Zeus, kan inte mera blifva helt och hållet olycklig, förmenade de gamle, då världen var ung. Och jag tror, att den det förunnats att se en man, stark nog att på sina skuldror bära ett helt rikets välfärd, stark nog att knyta ett splittradt folk samman till en ouplöslig enhet kring ett gemensamt mål, den bör ej heller alldeles kunna misströsta om, att det ej ännu en gång skall skänkas människorna en höfding, mäktig att göra tidens kraf till sina, mäktig att samla människornas höfdingafolk, skogarnes barn, germanerna, kring en tanke och ett mål. Ty store män präglade tiderna. Men tiderna präglade de små.

— — — — —
För icke länge sedan dog på Schloss Triblitz nere bland Sudeterna en nittiofyrårig stiftsjungfru. Hon hette Ulrike von Levetzow och var Goethes sista kärlek.

Om det är en lycka att lefva länge, då hoppas jag, att ni, miss Dorothy, måtte lefva lika länge och lika lycklig som hon och att en gång, när timmen slagit, en bättre penna än min skall förtälja om den lilla engelska flickan i parken vid Kissingen, hvilken var den sista, den allra sista här på jorden, som blifvit kysst af enslingen på Friedrichsruh...

KVINNOBILDER OCH KVINNOÖDEN: FÖR IDUN AF BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

HVEM VAR CHARLOTTA FALKMAN?

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

EMELLERTID tog jag andra steget vid mina efterforskningar och gjorde förfrågan hos Otto Höijers son, stadsläkaren dr Carl Höijer i Ekenäs. Hans af ganska pikanta upplysningar fyllda bref följer här nedan.

»Den gamla damen kallade sig Charlotta Falkman. Huruvida dock detta var hennes verkliga namn, vet man icke, men anledning finnes att betvifla det. Hon uppgaf nämligen, att hon vore handverkaredotter från Stockholm, men då hon ägde en ovanlig hög grad af bildning och dessutom talade franska utmärkt väl samt vidare hade i sin ego bordssilfver, märkt med adligt vapen, en byrå från gustavianska tiden samt de tvänne porträtten, vågade man här betvifla hennes uppgift. Handverkaredottrar på hennes tid fingo ju icke en sådan bildning, och dessutom såg man, att de nyss uppräknade sakerna voro kära minnen från hennes barndom. Tillika vägrade hon alltid på det bestämdaste att lämna några upplysningar om sina föräldrar eller hur hon tillbragt sin barndom, hvarför vi alla i hemmet ansågo, att någon hemlighet därmed vore förbunden.

Vi misstänkte alltid, att de båda taflorna, målade på glas, voro porträtt af hennes verkliga föräldrar, och detta af följande skäl. Hon ville aldrig låta någon vidröra dem och förklarade, att de voro hennes käraste egendom. Hon testamenterade dem åt min mor, som vårdat henne, då hon bodde i min fars gård, men lämnade dem åt oss redan, då hon ifrån oss flyttade till Hemmet för obotligt sjuka i Helsingfors.

Så ofta hon orkade, besökte hon oss sedan, men man såg tydligen, att besöken mindre gällde familjen, isynnerhet som min mor redan aflidit, än hennes kära porträtt. Två gånger öfverraskade jag henne, då hon, i tanke att hon var ensam, med tårar i ögonen kastade slängkyssar åt taflorna, och den varma blick hon alltid sände dem, genast då hon inkom i rummet, kan jag icke tänka mig, att man skulle ägna andra än sina allra närmaste anhöriga. Tillika upplyste hon aldrig hvarifrån hon erhållit dem eller de öfriga omnämnda sakerna. Jag tycker mig vid ett besök å Drottningholms slott hafva sett alldeles samma porträtt; kanske man där kunde erhålla närmare upplysningar.

De båda taflorna med porträtten tog min far med sig, då han flyttade till Stockholm, och då han icke i sitt testamente omnämnde dem, ansågo min bror och jag oss icke böra göra anspråk på dem af vår stjuvmor. M:lle Falkmans bordssilfver stals tyvärr af hennes uppapperska.

Hennes födelseår känner jag ej precis, men hon dog i Hemmet för obotliga sjuka i Helsingfors den 24 maj 1882 och var då, antager jag, öfver 90 år gammal.

Hvad hennes författareverksamhet beträffar, så känner jag därom mycket litet. Hon har skrivit en roman vid namn »Leonna» och en annan, hvars titel är »Frimurarens fosterson», och hjälten i den senare boken är den på sin tid i Helsingfors för sitt ädla väsen mycket bekante major Fredrik Gra-

Uti Brunkebergs Manufaktur-Magasin köpes SIDENFOULARD Profver bäst och billigast. franko.

natenhjälm, som dog där 1784 och ligger begravd i Kajsaniemi park utan något namn å grafstenen. Sedan vill jag minnas, att hon i finska tidningar skrivit några mindre noveller, men dessa har jag aldrig någonsin sett eller läst.

Detta är allt hvad jag vet om henne.»

Så långt d:r Höijer.

En annan finsk vän, en tjänsteman i Helsingfors, tillskref jag dessutom i denna sak; jag trodde mig nämligen veta, att äfven han varit personligt bekant med den gamla mystiska damen. Och härför ingick vänligast svar: «— Under medlet af 1870-talet gjorde gumman Falkman då och då sina små visiter hos min lilla hustru, som äfven besökte henne någon gång uti asylen, där hon sitt sista år vistades. Öfver hennes härkomst låg en viss hemlighetsfullhet, och hon ansågs eller troddes här i Helsingfors härstamma från mycket höga eller möjligen allerhögsta kretsar i Sverige. Hennes samtalsspråk var äfven ej så litet tillgjordt, efter nyare tids sätt att bedöma, så att det påminde om hofkretsar. Jag har efterhört i härvarande pastorsexpedition, och med följande resultat: — Hennes fulla namn var Ulrika Charlotta Falkman och hon var född den 18 mars 1795; födelseorten icke uppgifven. Hon dog här den 25 maj 1882. Hon blef 1819 kyrkoskrifven i Helsingfors, tillsammans med sin moder, löjtnant Falkmans änka, Maria Elisabeth Govinius, med hvilken hon hitflyttat från Sverige, möjligen dock redan före 1819, hvilket senare endast kan konstateras genom forskning i äldre kyrkoarkiv. Af några antydningar i kyrkoboken vill det emellertid synas som om modern vid sin hitflyttning icke, ehuru hon så uppgifvit, varit änka.»

Ja, här finns åtminstone en bestämd uppgift i moderns namn. Govinius (icke att förväxla med den svenska släkten Govenius) är en mycket gammal finsk familj, hvaraf ett stort antal medlemmar uppräknas i det stora finska släktforskningsarbetet »Genealogia Sursilliana», men bland dessa förekommer ingen Maria Elisabeth, ej heller i de bekanta Klercker'ska genealogiska samlingarna i Kungl. biblioteket. I dessa senare finnas t. o. m. blott två Govinius'ar nämnde: Handlanden och kommerserådet i Helsingfors Hindrich Jacob Govinius och hans 1826 vid 32 års ålder aflidne son J. W. Govinius, om hvilken senare Klercker tillagt: »Studierende, sedan handelsbokhållare hos fadern; en lättsinnig och vagabond, som förstörde faderns affärer».

Och i denna sistnämnda anteckning torde man måhända kunna finna en ledtråd, ty just en sådan lättsinnig och affärsförstörande ung herre förekommer bland hufvudpersonerna i Charlotta Falkmans tidskildring »Leonna».

Hvad den påstådde fadern beträffar, har någon »löjtnant Falkman» vid den afsedda tiden ej kunnat påträffas i de svenska militära arkiven.

Måhända tycker en eller annan, att så här mycket besvär varit allt för mycket besvär, då det blott rört en gammal nu glömd mamsell, som skrivit ett par nu glömda böcker. Men jag svarar: för det första tilltalar sådant här inbillningskraften och för det andra är Charlotta Falkman, af hennes »Leonna» att döma, en allt utom föraktansvärd representant för den äldre finsk-svenska kvinnolitteraturen; som en god tidskildrerska från en högst märkvärdig period i vårt gamla brödrals historia, bör hon till och med ha sin gifna plats.

NÅGRA ÖGONBLICKSFOTOGRAFIER FRÅN HUSMODERS- OCH ARBETSSKOLAN I SILJANSNÄS. FÖR IDUN AF A. v. D.

DE GAMLA IDEALEN synas hafva kommit till heders igen. Hurtighet och flit, dessa hemmets och familjens egna husgudar, hvilka så länge legat undankastade i skräpvrån, halft begravna under allt det bokdamm, kontorsdamm, bläckudd och annat smått och godt, som 80-talets »kvinnorörelse» drog med sig, dessa börja åter att letas fram ur glömskans natt och återuppsättas på sin hedersplats i det allmänna medvetandet. Men så länge har platsen stått tom, att huslighetens konst nästan totalt blifvit bortglömd. Generationen måste på nytt gå i skola för att lära sig den.

»Huslig ekonomi» och hela denna »vetenskap» om hushållskonst m. m., som numera läres från katedern på teoriens väg, i stället för att som förut praktiskt tillämpas i hemmen — det finnes väl knappast något, som är mera ägnadt att karaktärisera vår tid än just detta. Den synes bland annat tyda på, att vår »kvinnosak» råkat in i en återvändsgränd — och tidens lösen ljuder åter, som en gång för hundra år sedan: »låt oss återvända», återvända till vårt eget arbetsfält, med ett ord till vår egen kvinnliga natur!

Att kvinnoemancipationen verkligen kommit tillbaka, eller skall jag säga fram, till denna punkt är ju glädjande, och med odelad tillfredsställelse hälsa vi alla dessa husmoders- och hushållsskolor, där praktiken under insiktsfull och klok ledning åter blir införd som bästa undervisningsmetoden.

Prästgårdarne på landet ha sedan gammalt namn om sig att par préférence vara plantskolor för unga blifvande husmödrar; det är äfven från en hushållsskola i en af dessa välkända prästgårdar vi i dag lämna några vyer.

»Siljansnäs' husmoders- och arbetsskola» är nog välbekant för många af mina läsarinor. Ej få äro nämligen de unga flickor, som hafva fru Kerstin Öström, denna skolas föreståndarinna, att tacka för sin insikt i hushållskonstens många mysterier.

Midt i hjärtat af Dalarna, högt och sundt samt utomordentligt vackert ligger Siljansnäs' prästgård, hvarför platsen med sin höga luft och sitt behagliga klimat är lika mycket ägnadt till rekreationsort för trötta, utarbetade nerver, som för flitiga, duktiga hushållselever.

Fru Kerstin Öström, född Lundin, sedan 13 år tillbaka gift med kyrkoherden Olof Öström, är född 1855 i Karlstad. De stora förväntningar vis å vis duglighet, företagsamhet, skicklighet och hurtighet vi sedan urminnes tider äro vana att ställa på Värmlands döttrar, gäckas ej heller denna gång. Med sällspord förmåga såväl när det gäller köket eller väfkammaren, som ock på konstflitens och hemslöjdens område förenar fru Öström ett glad och vänligt lynne, allt egenskaper, som ej nog kunna uppskattas isynnerhet hos förestyret för en hushållsskola.

Husmoderskursen i prästgården omfattar en tid af sex månader och man har att välja mellan vinter- och sommarkursen. Den förra börjar den 1 november, den senare den 1 maj, och pläga nästan alla platserna på förhand vara upptagna. Under detta halfår få de unga eleverna i Siljansnäs grundligt lära sig att taga vara på och rätt använda sin tid och sitt pund. Klockan 8 på morgonen skola de sti-

ga upp, bädda sina sängar och städa sitt rum. — Fru Öström vet nog, att sådana fataliteter kunna inträffa, isynnerhet i städerna, som att jungfrurna behaga »gå», och att det då är bra att, i värsta fall, kunna reda sig dem förutan.

Klockan nio slår bön- och frukosttimmen. Då samlas alla, och dagens arbete inledes med några enkla, varmhjärtade ord af vår kyrkoherde. Så griper man sig an frukosten, tillgad af de af eleverna, som för tillfället hafva »köksveckan». För att hvar och en verkligen skall få öfning i att själf lägga hand vid allt, gå göromålen i tur och ordning. Sålunda går man från »dukveckan» till »upplägningsveckan», därifrån till »köksveckan», o. s. v. Den stora veckan, slaktveckan, är däremot af lätt begripliga skäl gemensam för alla, till fromma för alla får, kalffvar, oxar och grisar, som annars måst släppa till skinnen, ja, ännu värre, lifvet för de unga, vetgiriga elevernas skull.

Tiden mellan första och andra frukosten upptages af gemensamma lektioner i kläd- eller linnesöm, märkning, broderier och annan konstsofmad. Dessa lektioner försiggå under sommaren, när vädret så tillåter, ute i någon af trädgårdens många bersåer. Ofta händer det då, att någon läser högt ur en god, underhållande bok, eller diskuteras någon af dagens »brännande frågor». Förhållandet mellan lärarinna och elever är mycket kordialt och kamratligt, utan att det dock prutas något på respekten från de senares sida.

I väfkammaren går det lifligt till. Med lust och gamman slår den flitiga väfverskan i sin väfstol, och ur den hvita väfven växa upp majstänger med granna blomsterguirlander, medan både masar och kullor svänga i ringdans omkring. En annan lägger aln till aln å en utmärkt vacker portière, medan duktyger, handdukar med flere enklare väfnader öfverlämnas åt de mindre försigkomna.

Äfven lämnas undervisning i glödrättning, målning med flere slag af modern konstslöjd, lämpade efter hvars och ens håg och fallenhet, och som ett bevis på det goda resultatet af fru Öströms sträfvan i detta afseende kan nämnas, att å fjolårets slöjdtställning i Leksand tilldelades första priset, länets hushållningssällsks silfvermedalj, åt utställningen af eleverbeten från Siljansnäs' hushållsskola.

Klockan 3 ljuder middagsklockan, och nu gäller det för vederbörande att visa, att de begagnat sig af fru Öströms goda råd och lärdomar. Kyrkoherden är nämligen en mycket kritisk domare, och inte duger det att komma med någon misslyckad rätt! Klockan 6 kommer det trefliga eftermiddagskaffet med sitt goda, hembakade »dopp», och efter denna tid få flickorna själfva disponera öfver återstoden af dagen.

Ty man arbetar ej ständigt i Siljansnäs. Tiden räcker äfven till för promenader i de vackra skogarna och omnejderna, intressanta och lärrika utflykter till traktens på historiska minnen och naturskönheter så rika platser. På sommaren är ångbåts- och järnvägsförbindelsen mellan de världsberömda orterna Leksand, Siljansnäs, Rättvik, Mora, Orsa o. s. v. mycket liflig och turistströmmen en stark påminnelse om världslifvets väldiga pulsådra. På vintern däremot är det tyst där uppe vid Siljans stränder, och Siljansnäs isynnerhet återtager då sin karaktär af fordomtina enkelhet och tilltalande landtlighet. Inga ångbåtspipor skära luften med

sitt gälla eller hessa ljud, ingen rök från lokomotiven fläcker den hvita snön. Blott kyrkklockorna klinga från höjder och dalar, och i stora flockar vandrar den nationalklädda allmogen om söndagen fram mot kyrkan.

FRÅN HUSMODERS- OCH ARBETSSKOLAN I SILJANSNÄS' PRÄSTGÅRD.
1. UTSIKT AF SILJANSNÄS. 2. KÖKET. 3. ETT AF ELEVRUMMEN.

Och färderna sedan på Siljans blanka spegel efter frustande springare med klingande bjällror samt rundt omkring det härligaste panorama af snötäckta berg och skogar i rimfrostens granna skrud! Ja, jag vet ej, hvilket är mest storslaget, landskapet i vinter- eller sommardräkt? Men Dalarna är alltid vackert, och helt säkert ångrar ingen en färd dit upp till det vackra Siljansnäs och dess hushållsskola, antingen det nu sker, när det lider mot de långa vinteraftnarna och det stilla hemlifvet, eller när björkarna på nytt börja löfvas och lärkan slår sin drill i den klara skyn.

SLÄKT. NÅGRA REFLEXIONER MED HÄNSYN TILL FAMILJELIFVET.

»Himlen måste vara en plats, där det icke finnes släktingar...»

HVARFÖR TALAS det så ofta om att »släkten är värst»? Det må ligga någon djup sanning häri, liksom i de flesta ordspråk; det är »visdom från gatan». Släktskapen endast nödvändiggör icke tillgifvenhet, men det anses i allmänhet att därför att min fars mosters kusin är boende i samma stad som jag, själarnas sympati och kärlek måste vara så stor, att umgänge är själfskrifvet. Och härmed, i detta »måste» ligger nog »pudeln kärna»; vi måste, därför att vi äro släkt!

Af denna skefva uppfattning uppkomma en hel del »oegentligheter» i vårt lif, som gör släktskapen till en tung börda och ett ok för våra axlar; i stället för att ha ett litet valdt umgänge, passande för vår ekonomi och vår ålder, fylles vår våning med fastrar och mostrar och kusiner och tanter i tredje och fjärde led, för hvilka vi icke hysa någon särskild tillgifvenhet, ej heller de för oss, — men de äro släkt och de måste bjudas, om både de och vi ha aldrig så tråkigt.

Fråga den unge man, som, själf utan anförvanter, gift sig in i en stor familj. Han kan tyda dig skrifterna och omtala det martyrskap, som blir följden af släktskapen. Här finns moster Mina, som är läsare och sjunger Sankey och Moody, här finns faster Charlotte, som är »gräsätare» och teosof, vidare faster Sofi, som är schartauan och därtill stendöf, men också stenrik, och sist men icke minst tant Hedda, som vill råda och styra och härska öfver allt och alla och ve den, som vågar vara af en annan mening. Alla dessa oräkneliga kvinnliga släktingar, som blott för släktskapens skull anse sig ha rätt att komma och gå ogeneradt, ut och in, säga och tycka hvad de vilja, ha öppnat mången fallgrop, för att icke säga graf, för de ungas lycka! Alla fordra de uppmärksamhet, alla vilja att deras råd skola lyd, och under tiden bli de ungas hem en vallfartsort, där aldrig mannen får vara i fred, utan med förskräckelse tänker på, hvilka eller hvilken af tanterna, som garnera väggarna eller »breda» sig i soffan, när han, trött och önskande hvila och tystnad, kommer hem från skola, ämbetslokal eller kontor.

Kan han då icke fullt dölja sina känslor, heter det: »Hvad du ser sur ut!» »Hvad går det åt dig?» »Du är just ingen treflig värd», »Äro alla äkta män lika trefliga som du» etc.; hvarför skulle man tiga med sina tankar, när man är »släkt», då behöfs väl ingen hänsyn och artighet eller takt!?

Och så blir hustrun ond för att mannen blir ond och tycker, att han borde vara artig mot släktingarne, icke betänkande huru de missbruka hans gästfrihet och att

W. Fahlstedt foto.

FRÅN VÅRFESTEN Å SKANSEN: »KÄRA FARS» BRÖLLOP. FESTMÅLTIDEN I LAXBROSTUGAN.

det är hennes plikt mot honom att artig men bestämdt säga ifrån vid första bästa tillfälle, det tiden för deras besök måste väljas så, att mannen icke blir störd i den hvila och trefnad, han har rätt att fordra i och af hemmet.

Nu är det nog i allmänhet så, att den unga frun själf är orsaken till, att »most-rarna» intaga så säker position. I sin förtjusning öfver det nya hemmet och i sitt hjärtas öfversvallande glädje vill hon visa alla, hur trefligt hon har, i sin ifver begär hon råd och gör frågor och öppnar så sina portar för fienden — släkten — som med pukor och trumpeter drager därin och tager den plats i besittning, som den först efter mycket obehag och mycken tyst eller öppen strid lämnar!

Nu kan invändas, att de mena väl och vilja de ungas bästa — men hvar skall man fordra takt, lifserfarenhet och människokänedom, om icke hos de äldre; dock är det just dessa tre egenskaper, som sådana »mostrar» sakna! Tyvärr är det icke endast det onda uppsåtet, som åstadkommer ondt, detta födes lika ofta af tanklöshet och obefogadt nit!

Att herrar i allmänhet äro rädda för äldre fruntimmer, vare sig gifta eller ogifta, beror nog mest därpå, att dessa sällan förstå att lämpa samtalsämnet efter herrarnes smak, utan de »haspla på» utan urskillning, om pigor och barn och hushåll och äro nöjda bara de få njuta af sin egen röst, invänta icke svaret på de frågor de själfva framställt, utan orden fara som »den brusande vilda ström» öfver deras läppar. Och sådant forceradt prat utan plan eller innehåll kan drifva äfven den starkaste på flykten, helst om hjärnan förut är ansträngd af tankearbete! Är mannen viljekraftig, kan det sluta med, att han tydligt, men kanske icke alltför artig, säger ifrån, att »mitt hem är min borg», där jag vill och måste ha ro, hvila och tystnad, och det kan sluta lyckligt, med att »mostrar» foga sig, böja sig och underordna sig, kufvade af den manliga viljans styrka, som alltid imponerar på kvinnan. Men det finnes åter andra, som för

husfridens skull tiga och lida, tills de alls icke ha något hem i detta ords vackraste mening, utan blott ett logi, där de äta och sofva; äta middag nämligen, ty kvällarna tillbringas oftast utomhus hos väner eller på värdshus, af fruktan för att annars nödgas åhöra moster Minas sånger eller faster Sofies teosofiska föreläsningar med mera sådant. Och hvad slags familjelucka, som här af framkommer och uppstår, härom behöfs icke ordas! Men finns det då inga snälla gamla tanter och mostrar? Jo, säkert, Gud vare lof, milda, förståndiga, stilla, som likt goda andar skydda och värna det unga hemmets lycka, men det är icke för dem dessa rader äro skrifna! — De timmar vi ha främmande eller gästa andra äro ämnade att tillföra själen nya krafter, idéer och tankar! Ämnade att gifva oss nöje och glädje! Men huru förfuska vi icke dessa gåfvor, så att de istället bli oss till plåga och förskräckelse.

»Släktingarna» äro de af årets milstolpar, hvilka med motvilja och otrefnad måste passeras! —

Vi kalla oss frie medborgare, men vi ha icke mod att ärligt säga: »Jag har hvarken råd eller lust att ha så stort umgänge; ehuru vi äro släkt, låt oss vara goda väner och ha trefligt, när vi råkas, men låt oss afkasta släktskap i form af bjudningar och middagar, dem vi alla tycka äro lika tråkiga och betungande!» Huru ärligt, manligt och modigt vore icke detta! Lifvet är ändå så drygt och svårt att lefva, hvarför draga vi så onödigt bördor, dem vi med litet klokhets och mod alldeles kunna befria oss ifrån? De personer, hvilka säll-önska att blifva goda och känna oss nöjda, skap på oss inverkar förädlande, så att vi glada och lyckliga, de äro förvisso våra troliga släktingar, de, som kunna framtrölla dessa sällsynta stämningar. Att tvingas tillsammans med dem vi hafva motvilja för, demoraliserar sakta, men säkert; låt oss därför söka våra enda verkliga släktingars, själsfrändernas, sällskap, och vi skola finna, att den släkten alls icke är värst, utan tvärtom bäst.

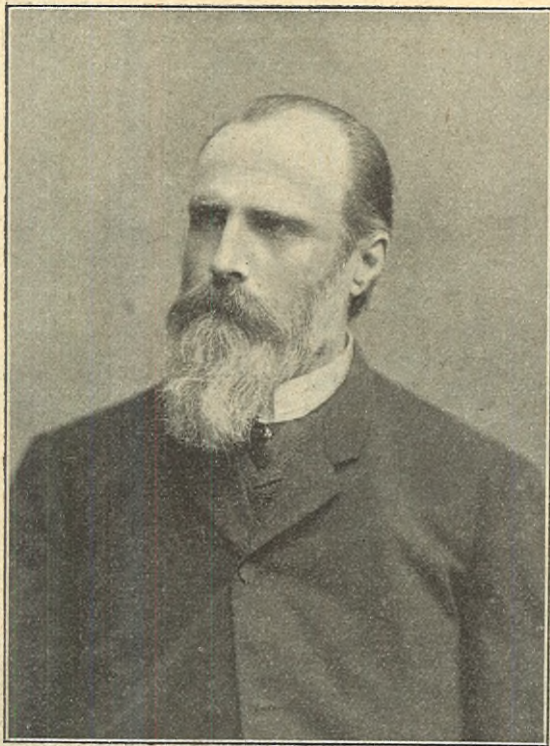
»FRIGJORD SLÄKTING».

Pröfva det nya seklets förnämsta munvatten

Extra koncentrerad **ASEPTOL**

å 2 kronor per flaska; verksamaste antisepticum; oskadlig, särdeles angenäm, kylande smak; drygast, i längden billigast, mångsidigast nyttig.

S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

G. Florman foto.

ROBERT ALMSTRÖM.

EN HALFSEKELSJUBILAR.

EN AF DEN SISTFÖRFLUTNA veckans dagar var en minnes- och högtidsdag för Rörstrands porslinsfabrik, ty då hade nämligen 50 år förflutit, sedan fabriken nuvarande disponent, Robert Almström, trädde i det stora industrietablissemantets tjänst. Jubilaren blef denna dag gifvetvis föremå för varma och sympatiska hyllningar från fabriken hela personal, hvarvid till honom öfverlämnades ett stort, konstnärligt siradt album, innehållande fotografier af Rörstrands tjänstemän, förmän och arbetare.

Robert Almström föddes i Åmål 1834, där hans fader var apotekare. Senare flyttade denne till Stockholm för att öfvertaga platsen som lärare och t. f. professor i kemisk teknologi vid Teknologiska institutet. Robert Almström inträdde, efter studier vid skola och gymnasium, den 28 maj 1850, vid 15 1/2 års ålder, i Rörstrands porslinsfabriks tjänst som kontorist. Hans ovanliga begåfning fäste snart hans förmäns uppmärksamhet på honom; Almström sattes i tillfälle att förkofra sina kunskaper i kemi, dels genom bokliga och praktiska studier hemma, och dels genom en studieresa till Englands förnämsta porslinsfabriker. Återkommen, antogs han, 20 år gammal, till förste verkmästare vid Rörstrand. Sedan gick det oafbrutet framåt. Redan inom några år blef han teknisk ledare af fabriken, hvilket han sedan allt framgent varit. Då fabriken 1868 ställdes på aktier, blef sålunda Almström teknisk disponent, medan åt bruksägaren Holdo Stråle anfördes den administrativa ledningen. Då denne år 1893 på grund af sjuklighet drog sig tillbaka, öfvertogs äfven fabriken administrativa ledning af Almström.

Dessa äro de yttre konturerna af Robert Almströms verksamhet i Rörstrands tjänst. Huru betydelsefull denna verksamhet varit, kan man sluta sig till däraf, att fabriken tillverkning under de 45 år, Almström verkat som teknisk ledare, mer än tiodubblats. Fabriken sysselsätter nu mer än 1,000 arbetare; dess tillverkningsvärde är 2 mill. kr. årligen. Att Rörstrands fabrik utvecklats på ett så storartadt sätt och att fabriken alster nu kunna upptaga täflan hvar och med hvem som helst, det måste till stor, ja, till största delen tillskrivas Almströms energi och insikter.

Förutom disponentbefattningen vid Rörstrand innehar Almström äfven åtskilliga viktiga kommunala sysslor, dem han likaledes bekläder med aldrig svikande nit och intresse. Bland de många yttre utmärkelser, som tillfallit honom under hans verksamma lif, kan han äfven räkna franska Hederslegionens riddarkors.

Disponenten Almström står nu vid 66 års ålder alltjämt lika spänstig och verksamhetsduglig, hvarn det är att hoppas, att såväl Rörstrands fabrik som och hela samhället ännu länge skola få njuta förmånen af hans dugande kraft och sunda, rätttänkande sinnelag.

BREF FRÅN PARIS.

SVENSK KONSTSLÖJD OCH KONSTINDUSTRI.

EMELLAN LE MATIN och smörklicken på min morgonkaffebricka i dag låg ett kärt litet bref från Sverige, från en af mina bästa kvinnliga vänner. Den lilla frun berättade, att vädret i Hemköping var småruskigt, att de söta barnen voro snälla, och att äggen nu kostade 1 kr. tjoget. Så, i ett postscriptum, tackade hon mig för Pariserbrevet, dem hon naturligtvis läst i sin Idun, men förmenade, att det kanske blef en smula »torrt» i längden att så där med katalogen i hand vandra omkring mellan idel utställningsmontrer, och undrade, om det stora och rika Paris icke också hade andra bilder att bjuda, bilder skälfvande af livets eget varma, pulserande blod, bilder, flammande af dess grella, skarpt motsatta färger...

Ack, jag förstår er så väl, kära väninna! Visst lefves här ett rikt växlande och intensivt lif, med starka mänskliga känslor. Här ser och upplefver man på en dag mer än kanske ibland under långa månader i det fredliga hvardagslivet därhemma. Här är himmelens blå djupare, solens glöd mer brännande, blommornas doft mer berusande, språkets rytm lidelsefullare, gatans larm öfverdöfvande, lyxen bländande, skrattet gällare, trasorna eländigare och tårarne bittrare. Här är hvarje timme en roman, hvarje ögonblick en etsande lifsbild. Och några brottstycken, några svaga reflexer från detta underbara världsstadspanorama, som dagligen rullas upp för mina ögon, skall väl äfven jag djärfvas att söka fånga...

Men nu — det kan icke hjälpas, min kära väninna — är dock min första och närmaste uppgift att, med katalogen i hand och, som jag hoppas, fortfarande med eder vid min sida, vandra fram genom utställningsfälten för att genom de hundra palatsens tusen förvirrande vägar söka upp hvad närmast bör intressera en svensk läsekrets. Jag medgifver, att denna vandring ibland kan synas både enformig och trötande, men efteråt, i minnets och hvilans ro, när vi smälta och sofra hvad vi sett, då måste vi väl dock medgifva, att bakom denna stela parad af utställningsföremål af de mest växlande slag, mellan trädarne i »vår villas» färgbrokiga allmogeväfnader, hamradt in i smidet i vår järnutställnings ståtliga monter, mellan kärnvedens fibrer i »skogarnas palats», bland slöjdverktygen och läroböckerna i våra skolors uppvisning — att under allt detta gömmas så rika och betydelsefulla fonder af fosterländskt arbete, framåtskridande och kultur, att våra steg för att samla de spridda dragen dock väl icke voro förspillda.

I dag skall visserligen vår väg blifva belagd med mjuka, färgrika flossamattor, dunigt svällande sidenkuddar och smyckad med bonaders konstnärliga bilder — men icke vet jag, om den därför blir lättare att vandra! Jag hade nämligen nu ämnat få föra eder till den svenska konstslöjdens och konstindustris utställning vid Invalidesplanaden, där efter den lifligt, men något oroligt dekorerade palatsgatan, med Invalidens mäktiga, gyllenflammande kupol i fonden, les manufactures nationales dukat sina hart när oöfverskådliga och oskattbara skatter. När man från Champs Elysées passerar den nya Alexanderbron och mellan de väldiga pylonerna med sina stegrande vinghastar träder in

på Invalidesplanaden, har man att söka Sverige i byggnadsräckan till höger. Ledda af erfarenheten, begifva vi oss genast upp på galleriet, men behöfva ej möda våra trötta ben i några trappor, utan begagna en af de »rullande ramper», som här, liksom flerstädes inom utställningspalatsen, från nedre våningens salar leda upp till läktarne. Det är en sorts ändlösa remmar, som öfver rullar glida uppför i sakta stigning, och man klifver endast på och låter sig mellan ledstångsbarriärerna föras upp till högre regioner.

Flaggdekorationens välkända, blågula färger leda oss på långt håll fram till vårt mål.

Den svenska konstslöjd- och konstindustriutställningen är ordnad i fem afdelningar, fem utåt öppna rum i en sammanhängande fil efter galleriets yttergång. Dessa äro inramade i en kringbyggnad med mellanväggar i grönlaserad furu, i en enkel, nordisk drakstil af god dekorativ verkan.

Det är här, som den numera så glädjande högt uppdrifna svenska textilkonsten, kvinnoslöjden par préférence, firar sina triumfer. Först i räckan af de fem utställningssalarna möter oss Handarbetets vänner charmant och representativa utställning, och fröken Julie Wiman för oss omkring bland dess skatter med en älskvärdhet, som genast kommer oss att känna oss på det angenämaste hemmastadda. För öfrigt igenkänna vi rundt om gamla bekanta och vänner. Se där t. ex. i fonden Carl Larsons stora gobelin »Kräftfiske», hvars originellt behandlade motiv redan dragit allvarsamma spekulanter. Väggarna rundt om äro dekorerade med karaktäristiska och smakfulla bonader i linneapplikation af fröknarna Widebeck och Vestberg, gardiner i skiftande stilar och mönster af samma välkända konstnärsbolag, konstväfnader i linne af fröken Maria Sjöström, gobeliner — eller rättare haute-lisser — af fröken Sjöström och artisten Wennerberg m. m.. Golfvet täckes af en praktfull flossamatta af Widebeck och Vestberg, och den vackra interiören utfylles af stolar i broderi, linneapplikation och gobelin af fröknarna Maria Adelborg, Maria Sjöström m. fl., charmant kuddar i olika format och former och en mångfald andra smakfulla handarbeten, det hela vittnande om den ledande och berömda roll, som Handarbetets vänner spelar för vår inhemska textila konst.

I en särskild liten afdelning utställer sällskapet vackra prof på paramantik, hvaribland ett charmant antependium i rödt jämte altarduk af fröken Agnes Branting. Här återfinna vi ock med nöje Carl Larsons förut genom Idun bekanta gobelin »S:ta Birgitta».

I afdelningen närmast intill häfdar Aktiebolaget Svensk konstslöjdtutställning (Selma Giöbel) sin erkänt höga ståndpunkt vid sidan af Handarbetets vänner. Fröknarna Hjellman och Lundblad äro här besökarens sakkunniga och förbindliga ciceroer.

Som bekant är det artisten Alf. Wallander, som inom denna affär är den konstnärlige besjälaren. Hans skolade smak och rika fantasi göra sig också gällande genom ett flertal af de mera betydande arbetena. Som midtdekoration på fondväggen gör hans kända, nyligen fullbordade gobelin (haute-lisse) en ypperlig effekt. Dessutom på sidoväggarna flere af konstnärens tidigare gobeliner med växt- och fågelmotiv: skator, fasaner, ugglor i stiliseradt bladverk. I ett hörn en vacker hörnssoffa i mo-

Ett verkligt delikat

KAFFE

som dessutom ställer sig både drygt och billigt

HUSMÖDRAR!

är GRAFSTRÖM & C:os ångrostade
i Stockholm
Regeringsgatan 31
Storkyrkobrink. 8
Götgatan 9

KAFFE

samt hos

de förmästa
specerister
i Stockholm och
landserien.

dern stil — skulpterad ek och grön boj — också den af Wallander. Vidare, af samme mästare, en präktig ekkista med järnbeslag, gobelinklädda länstolar, skärmar och kuddar rundt om. De skulpterade träskärnerna, kåsar, stänkor och skålar, visa sig särskildt mycket begärliga för franska köpare.

Af en synnerligen rik och lustre verkan är ett vackert litet skåp i mahogny och kristallglas, fyllt med smärre, broderade kuddar i skimrande silkens och sidens färgrika spel.

Glädjande att nämna, har det svenska textila arbetet rönt lifligt intresse och stort erkännande på världsutställningen, bland hvars oöfverskådliga rikedomar det sannerligen icke är en lätt sak att göra sig särskildt bemärkt. Så har museet i Wien och äfven andra offentliga samlingar skyndat att göra afsevärda inköp från såväl Handarbetets vänner som Aktiebolaget Svensk konstslöjdutställning, och privata köpare, icke minst ur den i smakfrågor fordringsfulla artistvärlden, ha redan tillförsäkrat sig besittningsrätten till många af utställningens pärlor.

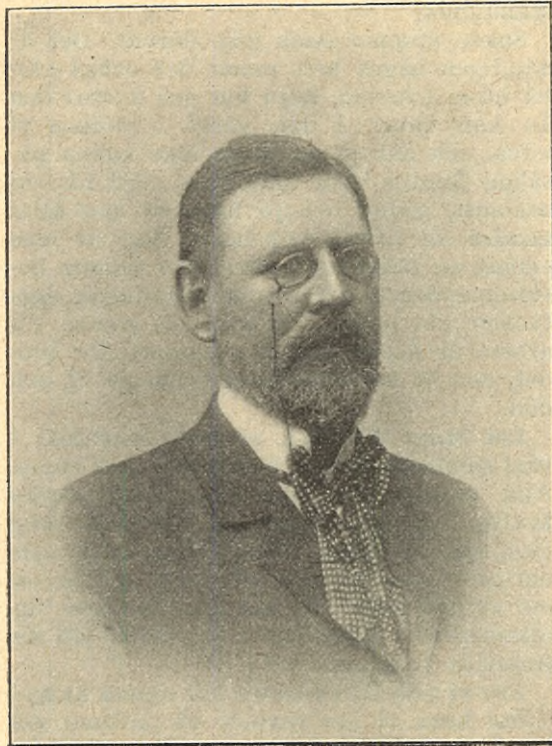
Nästa afdelning, som utgör midtpartiet i filen af de fem, upptages hufvudsakligen af Eskilstunafabrikanternas världsberömda varor.

Midtmontern på golvet upptages af en liten, men gedigen guldsmedsutställning, där K. Andersons smakfulla silfverpendyler, prispokaler och dopfunt, Möllensborgs kyrksilfver, i Idun redan förut afbildade snäcka och kandelabrur samt Axelsons lejonuppburna silfverurna och präktiga jardinière tilldraga sig förtjänt uppmärksamhet. Dessutom framvisar i denna afdelning den välkända Linderothska urmakerifirman på tvänne smärre montrar diverse prof af sin konst.

Fortsätta vi så vår vandring, komma vi slutligen till våra porslinsbruks utställningar, hvilka på ett glädjande vis bekräfta det höga uppsving, denna industri numera gjort äfven i vårt land. Rörstrands rikhaltiga samling af alla slags konst- och dekorationskärl i äkta porslin ter sig helt enkelt magnifikt emot sin fond af gråblå sammet, och de talrika inköp, som museer och enskilda dagligen verkställa, bevisa till fullo, att de förstå att uppskatta såväl den konstnärliga smaken i teckning och modellering som det fulländade tekniska utförandet. Ej mindre framgång röner Gustafsbergs utställning i afdelningen näst invid — denna ordnad mot en bakgrund i rött — och de ytterst effektfulla och moderna fajanserna i grönt och i blått af Gunnar Wennerberg ha i synnerhet en strykande åtgång.

Sist, men icke sämst, kommer så Kosta glasbruks i dubbel bemärkelse strålande utställning af kristallglas. Den är anordnad på en mindre, men mycket effektfull monter framför skiljeväggen mellan de båda porslinsbruksutställningarna. Förtjusande äro framför allt de slipade konstglasen af kristall i tvänne olika färger, komponerade af artisten Wennerberg. Dessa utsökta pjäser locka också, trots de jämförelsevis höga priser, som betingas af den ytterst kräfvande fabrikationen, skaror af beundrande afnämare ur samlares och kännares led och torde mer än något annat bidra till att stadfästa det svenska kristallglasets goda anseende i baccaratens hemland.

JOHAN NORDLING.

Roesler foto.

GUSTAF UPPMARK.

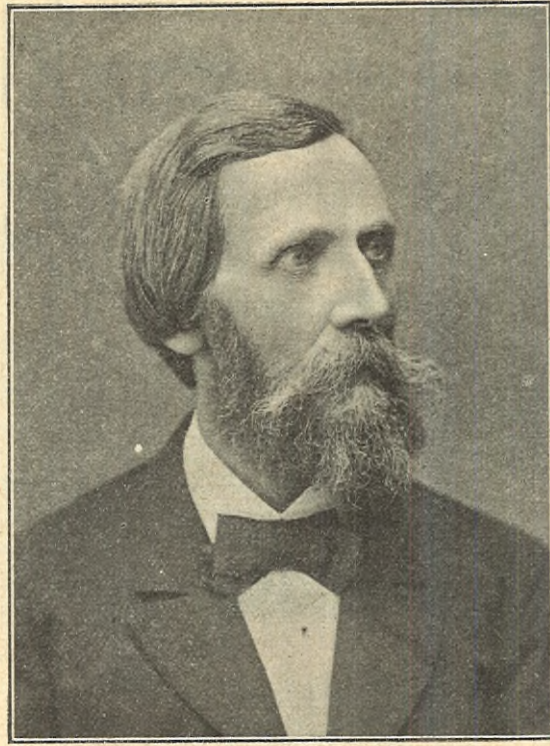
EN STOR FÖRLUST drabbade vårt konstlif, då intendenten vid Nationalmusei konstafdelning, Gustaf Henrik Wilhelm Uppmark, härom dagen afled efter en längre tids svårt lidande. Hans offentliga lifsgärning har nämligen varit af mycket stor betydelse för nationens kulturutveckling.

»Det finns,» skriver om Uppmark det framstående märket O. L. i Svenska Dagbladet, »under de sista trettio åren ingen, som sysselsatt sig med konst i en eller annan form, såsom utöfvande artist, som studerande historiker, som njutande dilettant och betraktare, hvilken icke råkat på Gustaf Uppmark, och icke haft hjälp och stöd af hans för alla konstens uppgifter, från de mest monumentala till de mest anspråkslösa, öppna sinnelag, af hans friska ord och hans breda, insiktsfulla, för all intolerans främmande konst kärlek, som i samma famntag inneslöt gammalt och nytt, vår inhemska målnings första och sista alster, Vasatidens grusade pillror och bleknade spår, såväl som den Klingerska framtidskonstens ur synkretsens fjärran vinkande skönhet. I ett otal af konstnärliga kommittéer, utställningsstyrelser och samfund har han varit den drivande kraften och alltid med samma varma och trygga sträfvat för ädel form och förfinad smak. Under lång tid lärare vid Tekniska skolan, ägnade han en brorslott af sin kraft åt konstslöjden, och, mer än man kan mäta, har hans mångsidiga inflytande bidragit till den onekliga höjning i artistisk uppfattning inom vårt land, som kännetecknar de två sista decennierna. De äro således icke lätt räknade, som denna dag i tacksamhet och saknad erinra sig hans person och hans lifsverk. — — —

Gustaf Uppmarks biografi är föga invecklad. Den ligger helt och hållet i datumen för hans tjänstgöring i det museum, hvilket omorganisator och chef han blef, samt i titlarna på den rad större och mindre konsthistoriska undersökningar, hvilka han publicerat och som låtit oss följa gången af hans uthålliga och framgångsrika forskarfrit.

Gustaf Uppmark föddes den 29 februari 1844. Han blef student 1861, filosofie doktor 1869, och samma höst begynte han sitt arbete i Nationalmuseum som e. o. amanuens. I hela trettio år har han sålunda tillhört detsamma och genom själfva kontinuiteten i sträfvande ej minst förmått göra en så stor insats i dess utveckling.»

Som enskild person efterlämnar den afidne minnet af en den mest vänsälla och karaktärsfina människa, och äfven därför går sorgen öfver hans död ut öfver vida kretsar.

G. Florman foto.

N. FR. SANDER.

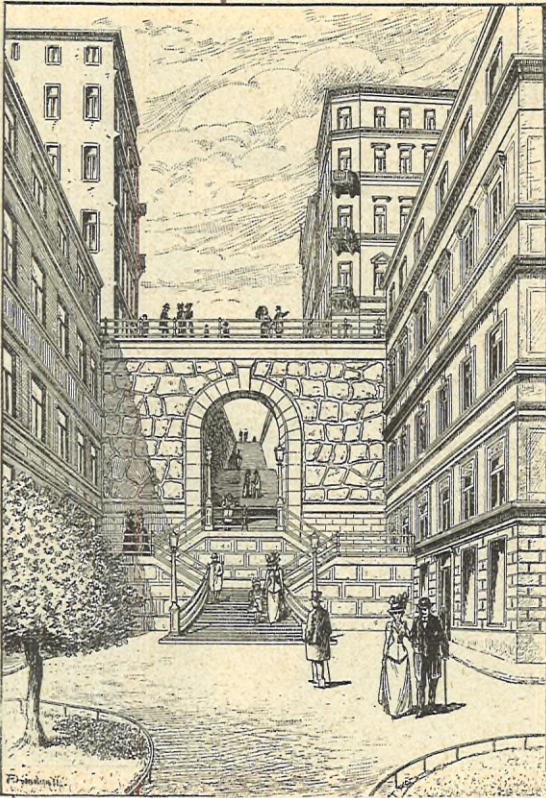
EFTER EN längre tids lidande afled härstädes under loppet af förra veckan en af de aderton i Svenska akademien, kanslirådet N. Fr. Sander, 72 år gammal.

Sander aflade fil. kandidatexamen 1855 och ämnade sedan bereda sig till docentur i estetik, men ingick i stället 1856 som extra ordinarie i eklestikdepartementet, 1857 promoverades han till fil. d.r. Åren 1864—65 företog han som Letterstedtsk stipendiat en resa till södra Europa i och för konststudier, och efter hemkomsten fick han 1866 anställning som e. o. amanuens vid konstafdelningen i Nationalmuseum. Efter att 1874 ha blifvit befordrad till kanslisekreterare i eklestikdepartementet lämnade han sin tjänst vid museet, men förordnades i stället till ledamot af museinämnden, hvilken han sedermera i ett par decennier tillhörde. 1880 fick han anbud att bli Nationalmusei intendent, men undanbad sig uppdraget. Inom departementet befordrades han 1882 till kansliråd och innehade sedan denna plats till 1893, då han tog afsked med pension. 1884 valdes han till hedersledamot af Fria konsternas akademi och 1889 till en af de aderton i Svenska akademien.

Sander har utöfvat en omfattande och mångsidig litterär verksamhet. Redan 1853 erhöil han Svenska akademiens stora pris för diktykeln »Den fallande stjärnan». Han har dessutom utgivit flere samlingar originaldikter och öfversättningar, särskildt från nygrekiskan och engelskan. Gent emot den kosmopolitiska konstriktionen i vår tid höll S. oaf-lätligt fast vid den fosterländska konstens kraf. Ehuru stor beundrare af den klassiska litteraturen och konsten, uttalade han sig bestämdt emot en blind antikdyrkan. Frukten af hans verksamhet i Nationalmuseum blef bl. a. ett om samvetsgrann forskning vittnande arbete »Nationalmuseum, bidrag till tafvelgalleriets historia», hvilket utkom i fyra delar 1872—1876. Under senare delen af sitt lif ägnade han sig med hänförelse åt studiet af den fornnordiska litteraturen och den nordiska mytforskningen, på hvilka områden han utgaf en mängd arbeten.

Han tillhörde icke de stora andarnes krets, men han var en för dikt, vetenskap och konst varmt intresserad person, som bland alla som kände honom efterlämnar minnet af en flärdlös, känslig och ytterst liflig natur, som ej tvekade att sätta in hela sin kraft på det som vunnit hans intressen.

Sander afled ogift.

KAMMAKAREGATANS MYNNING VID REGERINGSGATAN.

ÄNKOR OCH FADERLÖSA. FÖR IDUN AF HILDA SACHS.

BELÖNAD MED 1:A PRIS VID IDUNS LITTERÄRA
PRISTÄFLING.

DE FÖRSTA, i vårt land såväl som i andra länder, hvilka sysselsatte sig med kvinnosaken, insågo redan i början, att rätten till arbete, tillträde till allt flere förvärfsgrenar, utbildandet till dessa nya yrken var en af de allra viktigaste sidorna af sträfvandet för kvinnornas frigörelse. Att kunna försörja sig själf, att icke såsom i gamla tider vara ett påhäng och nådebjon hos släktingar, det är också den af de nya satserna, som trängt mest igenom, och af hvilken vi genom de förändringar den åstadkommit under de senaste tiotalen kunna se lysande frukter.

Ett af de viktigaste villkoren för framåtskridande är det, som därigenom blifvit fastslaget — en riktig väg, på hvilken vi hunnit ett godt stycke. Ty all personlig

frihet hvilat ju ytterst på ekonomisk självständighet.

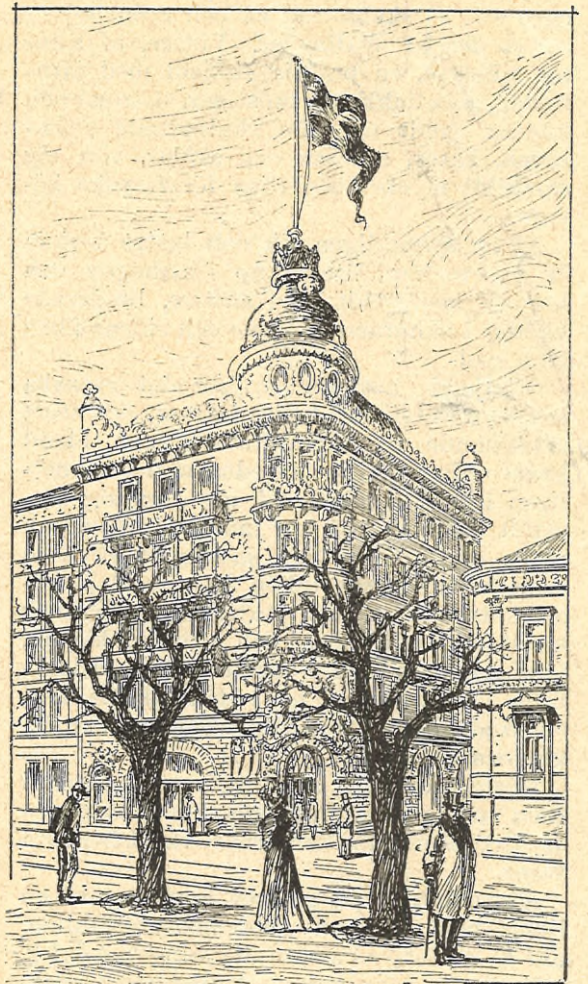
Saken stannar dock icke därvid. Det är nämligen något helt annat det också gäller utom friheten, huru kär och dyrbar den än kan vara. I den värld, i hvilken vi lefva, och där ju de fleste icke kunna påräkna familjs eller anhörigas stöd för sin utkomst, gäller det ju hvarken mer eller mindre än lifvets uppehälle. Det är icke endast en fråga om större eller mindre bestämmanderätt öfver sina handlingar, sina tycken, sin person. Frågan om rätten till arbete är detsamma som kampen för brödet, den är helt enkelt en fråga på lif och död.

Det stora flertalet, så godt som alla i vårt samhälle, måste ju strida denna kamp. Alla måste med sina svaga eller starka krafter taga del i detta, om icke allas krig mot alla, så dock allas täflan med alla om att rycka till sig ett bröd, skaffa sig ett stycke mark att stå på, försäkra sig, åtminstone i någon mån, om utsikt till sin framtida bärgning.

Äro vi alla lika rustade för denna kamp?

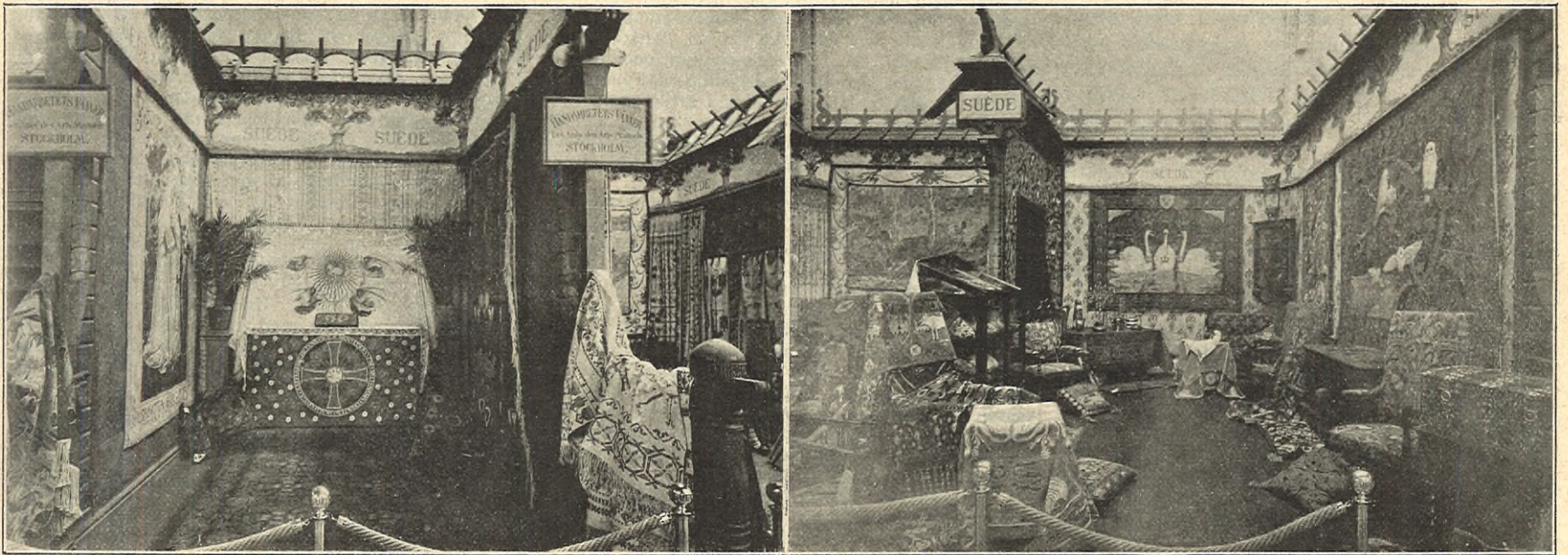
Om huru vi äro rustade af naturen vill jag icke tala — det är alltför vidlyftigt och oftast alltför ohjälpligt — endast säga några ord om hvad samhällsinstitutionerna göra och icke göra för att rusta oss, huru de bevilja eller neka oss, hjälpa eller förhindra oss att skaffa oss vår utkomst.

Att försörja den uppväxande ungdomen under den tid den bereder sig till sitt blifvande lefnadsyrke tillkommer ju familjen. För undervisningen åter har samhället sört, den är i de flesta fall så godt som fri. Frågan ställer sig, hur lång tid familjen kan ha råd att underhålla barnen. Inom arbetsklassen måste de tidigare ut att söka eget förvärf och få nöja sig med den tid, som åtgår för att inhämta folkskolans kurser. Medelklassen åter kan vanligen offra en längre tids läroår, och dess söner sättas oftast i de allmänna läroverken, där afgiften ju icke är högre, än att äfven en del arbetare kunna hålla sina söner där. Dess döttrar? Hvad finnes för dem? Elementarskolorna för flickor, såvida föräldrarna ha råd att betala den i de högre klasserna allt högre afgiften, och som blir högst betungande i en familj med många flickor. Det är därför icke sällsynt, att i samma familj sonen eller sönerna besöka elementarläroverket, döttrarna sluta sina

HERNÖSANDS ENSKILDA BANKS NYA PALATS
VID KUNGSTRÄDGÅRDEN.

skolstudier med hvad de inhämtat i folkskolan eller fullända dem i någon mindre enskild skola utan vidare värde.

Här är första steget till skillnad, till den olika utrustningen för lifvets strid: gossen, som får en utbildning, hvilken sätter honom i stånd att försörja sig, skapa sig en bana enligt sin familjs stånd och villkor och ofta därutöver, flickan, som icke på långt när har tillfälle till inhämtande af samma kunskaper och därför också stannar långt efter i hvad hon kan förvärfva med sitt arbete. Hon måste också därför skaffa sig yrken så öfverfyllda af den mängd, som strömmar till dem, att hennes kamp för

Albin, Paris foto.

HANDARBETETS VÄNNERS PARAMENTIKUTSTÄLLNING
Å VÄRLDSEXPOSITIONEN.AKTIEBOLAGET SVENSK KONSTSLÖJDUTSTÄLLNING (S. GIÖBEL)
Å VÄRLDSEXPOSITIONEN.

O. Rinman foto.

GÖTEBORGS NYA STADSBIBLIOTEK

att skaffa sig arbete — äfven detta sämre aflönade arbete — blir dubbelt hård. Hon har dock samma skyldighet som han att försörja sig. Om också familjen bidrager i den mån den kan och hennes ringa aflöning gör det nödvändigt, så är ju dock detta icke något, som är henne garanteradt för beständigt. Fadern dör, och hon står ensam utan ekonomiskt stöd, nödd och tvungen att endast lita på sig själf.

Man kan nästan vara böjd att finna österländingen rättvisare, som stänger in sina döttrar, låter dem såsom handelsvara gå ur sin hand i en annan mans, då han ej gjort dem skickade att arbeta för att förtjäna.

Västerlandets kvinnor ha samma skyldighet som männen att försörja sig, men de hafva långt ifrån samma villkor, förutsättningar och utsikter.

När de ändtligen på den öfverhopade kvinnliga arbetsmarknaden skaffat sig den eftersträfvade inkomsten, är den liten, anspråkslös, kan den i de allra flesta fall räcka till, så att den arbetande kvinnan enkelt och knapphändigt kan lefva däraf.

Och dock gifves det ett fall, då hon är skyldig att med denna ringa penning — och oftast utan att äga ens den — skaffa bröd icke endast åt sig, utan äfven åt tre, fyra andra, då hon har alldeles samma skyldighet som mannen att försörja familj.

Jag talar om de fall, då mannen dör, då hon blir änka och har ett eller flere barn.

Mannens död! Det är för en hustru icke endast den bittraste sorg, förlusten af den hon älskar, af en vän, en rådgifvare, ett stöd, det är ödsligheten i hemmet, saknaden af den man vant sig vid till sällskap, tomheten för barnen att icke äga en far, tanken att ensam bära ansvaret för deras ledning — en grym, en hjärtslitande sorg.

Och midt i detta tillstånd af djupaste nedslagenhet, af smärta och olycka kommer för de flesta en tanke full af oro, af brännande ängslan och ångest: »Hvaraf skola vi lefva? Hvad skall det bli af mina barn och mig, hur skall jag kunna försörja dem?» Det är icke längre endast sorg. Det är hopplöshet, när dagen gryr, och i nattens ensliga timmar fasa och skräck.

Det är icke något fall af enastående och sällsynt olycka, det jag här skildrar. Statistiken visar, att de flesta äktenskap upplösas genom mannens död. Och då dels män i allmänhet dö tidigare än kvinnor, dels flertalet män är äldre än hustrurna, ofta ett

tiotal år eller mer, så inträffar ofta vid mannens frånfalle, att barnen långt ifrån ännu nått myndig ålder, att de just äro i de år, då deras uppfostran kräfver de största utgifterna, då anlag börjat spåras, då man utstakat lefnadsbanor och gjort sig förhoppningar.

Allt ramlar nu öfver ända.

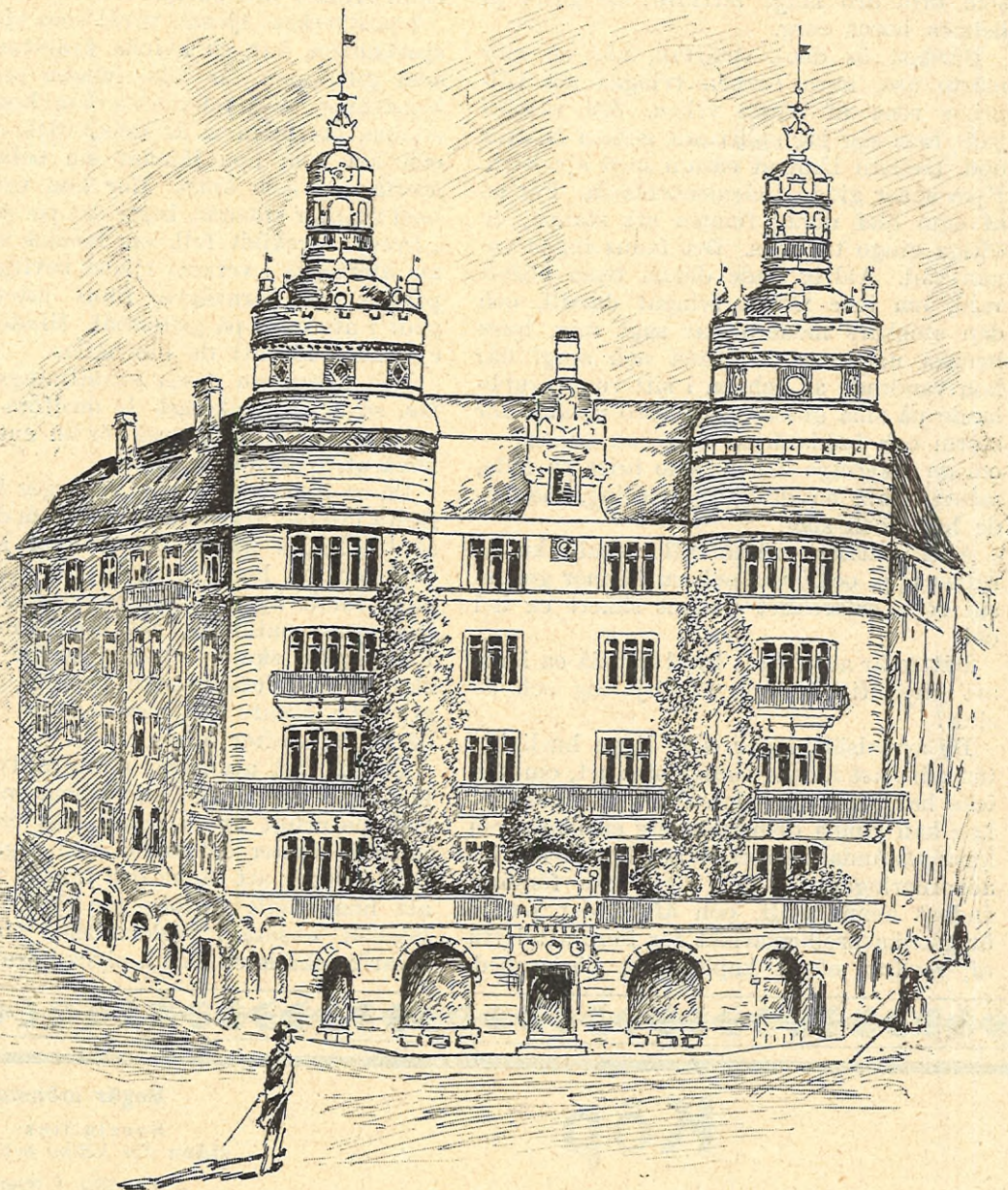
Om jag undantager de få fall, där en samlad eller ärfd förmögenhet är nog stor, för att de kvarlevande skola kunna fortsätta att föra samma lefnadsätt som förut, så återstå ju visserligen en del, där en pension värnar mot den värsta nöden eller där släktingar lämna understöd. Men det stora flertalet änkor står, sedan boet är uppgjort, utan några eller med otillräckliga medel att försörja sig och sina barn med.

Inom alla samhällsklasser är ju regeln den, att hustrun ägnat sig åt hemmet. I arbetsklassen har hon visserligen tämligen ofta, åtminstone i större städer eller industricentra, arbetat på någon fabrik. Men detta har hon oftast gjort, emedan mannens arbetsförtjänst var för liten för familjens underhåll, och då hon icke gjort det, är det vid mannens död detta arbete, hon har lättast att tillgripa, emedan det ju ofta icke fordrar någon vidare utbildning eller föregående färdighet. Men huru både hon och barnen skola kunna lefva på den förtjänst, som är beräknad endast för en, och som stundom, till och med under det mannen fanns till, ansågs nödvändig såsom en fyllnad i familjens inkomster, det är ju en gåta. Och till denna gåtas lösning, som

icke kan heta annat än nöd och brist, kommer det förhållandet, att hon nu nödgas lämna hemmet och barnen under så godt som hela dagen. Det arbete hon utför i hemmet, då hon under tidiga morgontimmar och i sena kvällen skall syssla med städning och matlagning eller då hon vill försöka den trollkonsten att genom att själf utföra tvätt och lagning och lappning af sina och barnens kläder få budgeten att stämma, kan icke ske annat än på bekostnad af hälsa och krafter, för att icke tala om, att alla de gånger, då födan är knapp, det naturligtvis är hon, som nöjer sig med det minsta.

Många äro dock de fattiga änkor, som icke ens äro i tillfälle att finna detta slags arbete. Ett tillfälligt sådant, att »gå bort på hjälp» o. d. är det enda, som står dem till buds, och tillvaron är än mera osäker. »Samhället ingriper», säger man, »när nöden är för stor.» Ja. Men samhället ingriper med några kronor i månaden eller med fattighuset.

Jag minnes att, då en som förmögen ansedd köpman i en småstad dog och icke lämnat det minsta efter sig, två af de små sönerna måste sättas i en uppfostringsanstalt för gossar, som genom en donation fanns i staden. Jag minnes moderns sorg. Det var ett hem för de allra fattigaste barn, och dessa voro vana vid allt godt och bekvämt. Man invänder: »det är bättre än intet.» Men jag har heller icke velat tala om direkt död af svält. Jag talar om half nöd och hel förtviflan, om ovisshetens gna-

DET NYA PALATSET VID UPLANDSGATANS MYNNING Å NORRA BANTORGET.

gande ängslan och den iråkade fattigdomens pina.

Man säger måhända också, att det öde, som drabbar en familj, då den genom faderns död måste lefva enklare än förut, då den genom dessa ändrade lefnadsvillkor flyttas ned i en annan samhällsställning, icke är något verkligt ondt, det är endast vår fåfånga, som lider, det är slag, som icke skada.

Jag vädjar till alla mödrar. Det är icke fåfångan, som lider, när antalet rum måste inskränkas, när man till biträdandet med hushållets och flere barns skötsel måste ha endast en tjänarinna — eller måhända ingen. Det betyder, att den förr så välvädrade barnkammaren utbytes mot ett gemensamt sofrum för alla, att de minstas dagliga lektimmar i det fria måste inställas, emedan ingen har tid att gå ut med dem.

I våra dagar, då mödrarna såsom hygienens väktarinnor mer än förr veta, hvad ett hälsosamt lefnadssätt betyder, kan redan detta vara ett lidande. Men det gifves svårare sådana. Ett barn kan vara sjukligt och just behöfva denna noggranna hälsovård, ett annat synnerligen begåfvadt för studier, konstnärsskap eller något yrke, som kräfver en alltför dyrbar utbildning, och måste nu, sedan förhoppningarna redan äro väckta, plötsligt ägna sig åt något annat.

Den unge får gråta sina tårar af längtan efter vetande och ljus, drömlif och skönhet, modern får svälja och kväfva sina, som ofta äro långt bittrare: de gälla ju hennes barns sorg.

Hårdast är dock smärtan, när en mor måste åse, huru barnen tvingas att tillgripa rent af hårda yrken. Ett välbärgadt hem såg jag splittradt genom faderns död, modern lämnad ensam med sju barn. Fyra söner gingo i elementarskola. För en af dem blef utväg funnen att stanna, de öfriga gingo till sjös. Det fanns ingen annan råd. Aldrig hade denna bana blifvit vald, om icke nöden tvingat därtill, och den stackars modern har sagt mig, huru hennes nätter voro vända och sorg, där hon vandrade af och an i sitt rum, grubblande på sina gossar, som voro utsatta för storm och brådstörtad död och kanske — om de undgingo det — ledo brist på föda, måste utstå en dålig behandling, måhända hugg och slag.

Alltför många mörka taflor skulle kunna rullas upp, och hvar och en känner genom sin egen erfarenhet i lifvet säkert en hel del.

Bättre är att fråga: hvad har då en änka att gripa till för att försörja sig och de sina?

De sysselsättningar, som ligga husligheten närmast äro de vanligaste: att, om hon icke har barn eller dessa äro så stora, att hon kan lämna dem, söka sig en plats som husföreståndarinna eller att öppna ett inackorderingshem. Det förra kan försörja endast henne själf, och äfven det senare är ganska problematiskt för flere att lefva af, fordrar något kapital att börja med,

synnerligen praktisk blick, tur och relationer.

Kommer så därefter att öppna någon affär. Men dels fordras äfven härtill kapital och dessutom någon vana vid eller utbildning i att sköta en sådan, dels affärshufvud, som långt ifrån många äga, för att våga försöket.

Stundom händer, att en änka är för gammal för det yrke hon skulle vilja välja. Så kände jag en kvinna af bildad familj, hvars man dog, efterlämnande fem barn. Hon kände lust för barnmorskeyrket och kunde säkert i den stad, där hon var känd såsom förständig, samvetsgrann och ägande ett behagligt sätt, ha skapat sig en bana och en god framtid för sina barn. Men hon var ett par år utöfver den för inträde i kursen föreskrifna åldern, och hennes hopp att åtminstone genom detta ansträngande yrke kunna försörja sig och de sina gick om intet.

Det händer ju också, att en änka skulle vilja återtaga det yrke hon haft, innan hon gifte sig. Hon har t. ex. varit lärarinna. Vid folkskolan är det ju tillåtet, att kvinnan kvarstår äfven som gift, ehuru för några år sedan ett försök gjordes att rubba hennes ställning, och således har en änka, äfven om hon under giftermålet lämnat sin plats, utsikt att återfå en sådan. Svårare är det, om hon varit guvernant eller anställd i enskild skola, ty tilloppet är här mycket stort och man väljer hellre yngre krafter än en person, som genom att under flere år ägna sig åt något annat, kommit ifrån studier och skolarbete.

I postverkets tjänst, såväl som vid postsparbanken, kan en kvinna kvarstanna såsom gift, men får icke inneha ordinarie befattning. Vid telegrafens kan hon kvarstanna, om mannen är telegrafjänsteman, och kan, om hon lämnat sin befattning, återfå den som änka. Har hon varit gift med utanför stående, beror det på styrelsen i hvarje särskildt fall, om hennes ansökan att återtagas i verkets tjänst beviljas. För platser vid järnvägen finns intet stadgadt i afseende på giftermål. Hinder torde ej finnas för att de bibehållas.

Men äfven om dessa anställningar återfås, så är den inkomst de medföra — det veta vi nog — beräknad för en ensam att lefva af, icke för en familj.

Då en kvinna gifter sig, öfverger hon i de flesta fall det yrke hon har, och om det också bibehålles någon tid, lämnar hon det vanligen, då hon får barn, för att kunna uteslutande ägna sig åt hemmet och dem. Det synes naturligt, att hon lämnar det för barnens skull — men just för barnens skull borde hon kanske behålla det, för att icke senare stå med tomma händer, då de ropa efter bröd.

Det är lätt att säga: »Naturligtvis skall hon först och främst sköta hem och barn.» Och naturligt är ju också, att den unga modern tänker detsamma och ryggar tillbaka ens för att tänka den tanken till slut, att hon skulle förlora sin make och bli lämnad ensam i världen med sina små. Hvarför skulle en sådan olycka drabba just

henne? Men lifvet visar, att den drabbar mången, och mer än en har måst erkänna, att om hon haft sitt yrke kvar, om hon försökt ordna med sina barns skötsel, då de voro små, så att hon kunnat öfvervaka den, men ändå bibehållit sitt arbete, så hade de lidit långt mindre därpå, än att hon stod utan förmåga att hjälpa dem, då förtviflans dag kommer.

Hvar finnes väl hjälpen?

Tillvaron af pensioner efter ämbetsmän visar, att staten ansett rättvist och nödvändigt att göra något för de efterlevande, för änkan och barnen, tills dessa nått myndig ålder.

Men alla andra? Skulle det inte kunna tänkas, att staten kunde använda kvinnor såsom inspektriser vid fattigvården, till sjukvård för de mest obemedlade, eller kommunen anställde dem till att öfvervaka skolkök, arbets- och läsestugor, dylika inrättningar, som vi hoppas skola bli allt mer allmänna, och att sådana platser företrädesvis gäfves åt änkor, som hade barn att försörja? Eller att staten rent af anslöge medel till uppfostran af änkors barn?

Hur man kunde begära något sådant? Emedan samhället anser änkor skyldiga att försörja sina barn, af samma skäl som t. ex. en folkskollärare aflönas högre än en lärarinna, som tagit samma examen och gör samma arbete, skälet att han skall försörja familj. Att han åtnjuter denna högre aflöning kan ju långt ifrån anses rättvist — såvida icke möjligtvis giftermålet gjordes obligatoriskt, hvilket väl ingen lär på allvar vilja föreslå. Men så länge denna och dylika löner gifvas af detta skäl, bör ju åtminstone den kvinna, som har barn att försörja vara lika omhuldad. Männen åtnjuta ju denna högre aflöning, äfven då de icke äga familj. Så är det ju rimligare att ge den, där familj verkligen finnes.

De förslag, som här framstälts om upprättandet af särskilda platser med löner nog stora för flere personer att lefva af, och som borde gifvas med företräde åt änkor, som ha barn, böra ej kunna anses oberättigade, när man besinnar, att kvinnan har samma skyldighet som mannen att försörja de sina, men att hon på långt när icke har tillträde till samma ämbeten och högre yrken som han. Universitetet är fritt, teknologiska institutet, hon kan bli tandläkare, apotekare, torde man invända. Ja väl, men till dessa banor och läroanstalter fordras studentexamen — och den är på långt när icke fri såsom den i det närmaste är det för gossar. Att öppna universitetens dörrar för kvinnan, men icke elementarläroverkens, det är, för att begagna en liknelse, som att bjuda någon på teatern, men då denne kommit dit, säga, att han får betala sin biljett själf.

Redan då kvinnan är ogift har hon den sämre lotten: mindre aflönade yrken. Och ändå lägges sedan omsorgen tre-, fyra-, sexdubbel på svagare skuldror.

Upprättandet af de platser jag nyss föreslog är, jag erkänner det, endast palliativ, tills ett bättre sakernas tillstånd inträder. Rättvisa blir det först då, när män och

Köp
Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt eller färgadt.
Specialitet: Tryckt Siden-Foulard, Rayé, Cadrillé, Rå- och Tvätt-siden för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda siden-tygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Sidentygs-Export.

kvinnor få samma rätt till utbildning, när alla vägar stå dem lika öppna.

Det fall, där olikheten drabbar tyngst, det är hvad jag här velat visa.

Man säger måhända, att det är undantag, att det icke händer så ofta, att mannen faller ifrån, där oförsörjda barn finnas. Statistiska uppgifter har jag icke för handen, och de torde icke ens behövas härvidlag. Känd sak är så god som vittnad. Hvar och en af mina läsare har säkert i sin omgivning en mängd fall. Det är hårdt att bli kallad undantag, när man hör till en skara af tusen.

Just när jag skrifer detta, mottager jag ett bref från en vän. Där står bland annat:

»Vet du om, att Signe R:s man är död? Hon har tre barn, och han lämnar ingenting efter sig. Nu börjar hennes kamp för lifvet.»

SANN.

DIN SJÄL är lik de stilla, klara vatten, som älska dalen, ej de branta stup, och intet ordsvall myntar känslökatten, hvars rikdom gömmes i dess tysta djup.

Men i ditt väsen, ögats blick och rösten allt vittnar om, hvad djupt i själen bor. Ty du har diat vid de friska bröstet utaf naturen — vår förskjutna mor.

PONTUS HOLMBERG.

UR DAGSKRÖNIKAN.

FRÅN DET NYA STOCKHOLM och Göteborg meddela vi i dagsnumret några bilder.

Det stora palatset med de om en gammal Vasaborg erinrande tornen ligger vid öfre delen af Norra bantorget och bildar entrén till den från Vasastaden dit framdragna Uplandsgatan. Den andra bilden visar Kammakaregatan blifvande mynning vid Regeringsgatan, förenad med densamma genom trappor, som äro sprängda i berget. Vidare återfinna våra läsare en afbildning af Hernösands Enskilda Banks nya palats vid Kungsträdgårdsgatan, uppfördt efter ritningar af arkitekten E. Lallerstedt och A. Stenberg, samt slutligen af stadsbibliotekets nya charmant, nyss färdigvordna palats i Göteborg, beläget i parken vid Hagakyrkan.

Denna byggnads arkitekt är hr Hans Hedlund och dess byggmästare J. Dahn. Fasaden ligger åt Vasagatan och den vackra, med rikt bildverk prydda portalen af svensk marmor från Yxhults bruk leder in i en ståtlig vestibul. Från denna kommer man till expeditjonsrummet, som medels hiss står i förbindelse med bokvåningarna, läsesalarna m. fl. rum.

Stora läsesalen är hällen i blått och hvarje pulpet med sin elektriska lampa skall afses endast för en person. Längs väggarna löpa läktare med bokhyllor för referentbiblioteket. Salen har från sina stora fönster utsikt åt Hagakyrkan.

I höst torde det vackra bokpalatset bli fullt färdigt att mottaga de vetandets skatter, som där skola inrymmas.

DRAMATISKA TEATERN. Fru Johanne Dybwads gästspel å denna scen är nu afslutadt, men minnet af detsamma skall förvisso bestå hos hufvudstadens teaterpublik, ty det var en konst, så gripande genom sin själfullhet, så bländande genom sin intelligens och sitt absoluta herravälde öfver de tekniska uttrycksmedlen, att något sådant tillförene endast undantagsvis blifvit oss beskärtdt.

Som Hilde Wangel i Ibsens drama »Byggmästar Solness» kommo måhända alla dessa fru Dybwads artistiska egenskaper ymnigast till sin rätt, och att där påvisa glanspunkterna i hennes spel, skulle vara detsamma som att genomgå hela rollen scen för scen. Därför vilja vi endast påpeka hennes entréscen i första akten, hvars i och för sig mäktigt poetiska och lifsskålfvande repliker genom hennes tolkning ställdes i den mest strålande belysning, och tredje aktens slutscen, där hon bokstaffigen beträdde extasens högsta tinnar samtidigt som Solness nådde tornspirans spets. Då förstod man, att hon »hörde harpor i luften», den äkta konstens himlaborna strängaspel, som i detta ögonblick äfven kom åskådarnes hjärtan att dallra.

För vår publik har fru Dybwads gästspel varit en vederkvickande oas; vi hafva ej för många sådana förut i vårt teaterlifs Sahara. Hos våra egna artister borde hennes konstnärskap verka väckande och uppfostrande. Det borde kunna inplantera hos åtskilliga af dem ödmjukhet, hängifvenhet och pietet gent emot det kall, åt hvilket de ägnat sig, så att de ej längre lefva i villfarelsen, att de dramatiska uppgifterna äro till för dem att paradera i och tillskansa sig smekningar åt sin artistfåfänga, utan att den sceniska dikningen ställer allvarliga kraf på deras personlighet, kraf, som de äro förpliktigade att fylla i mån af sin begåfning, såvida de vilja ha namn af konstnärer.

Hr August Lindbergs Solness är sedan gammalt välkänd hos den svenska publiken, hvadan det denna gång endast behöfver konstateras, att hans tolkning af den ytterst svåra rollen, med dess hastiga svängningar mellan det sublimas och absurdas båda poler,

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 6469.

A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

var lika karaktäristisk och genomarbetad som form.

DRAMATISKA TEATERNS ELEVSKOLAS uppvisning den 1 dennes försiggick inför en så godt som fullsatt salong, som icke sparade att genom applåder lägga sin välvilja för de unga eleverna i dagen. Ett och annat lofvande artistämne fanns ock i den lilla skaran, exempelvis frkn Jansson, hvilken som Siri i Ernst Ahlgrens enaktare »I telefon» röjde goda anlag för ingenufacket. Hr Metzgers begåfning tyckes ligga åt älskarfacket, och för det har han såväl figur som lämplig apparition. Men han bör lära sig tala. Såsom han nu behandlar dialogen, måste publiken vara beväpnad med öronlurar för att uppfatta, hvad han har att säga.

Detsamma gäller om frkn Engelbrecht, hvars fram-sägning af Viktor Rydbergs »Skogsrået» lämnade salongen i absolut okunnighet om den vackra diktens innehåll.

Totalintrycket af uppvisningen gaf emellertid vid handen, att elevskolan allt fortfarande står under god och samvetsgrann ledning. Det är endast de verkligt löftesrika talangerna i den unga elevskaran, som saknas. Låtom oss hoppas, att de uppenbara sig en dag!

SUOMEN LAULU, den finska studentkören, kom och sjöng sig genast in i våra hjärtan. Men hur skulle det också vara möjligt annat än att gripas af rörelse, af entusiasm inför dessa tjugande finska folkvisor och ballader, åt hvilkas gripande poesi de unga, härligt röstbegåfvade finnarne gäfvö en sådan inspirerad tolkning.

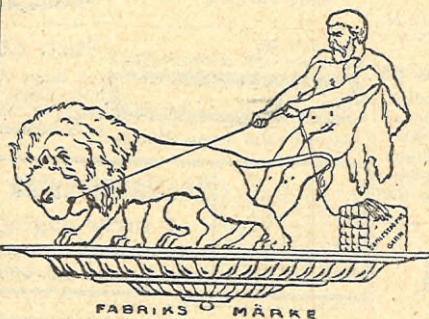
Ty den finska studentsången framföres, i motsats till våra upsalasångares korrekta men torra föredrag, med inspiration. Finnarne sjunga både med hjärtat och strupen, svenskarne, bittert att erkänna, endast med den senare.

Hänförelsen vid de båda konserterna var, som sagdt, enorm, och inför »Björneborgarnes marsch» med dess sjudande melodier och flammande ord samt »Suomis sång» kulminerade publikens hänförelse i bedöfvande applåder.

Foulard-Siden-Klädning kr. 12.60

och högre — 14 meter! — tillsändes porto- och tullfritt! Prover omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter.

G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hoff.) Zürich.

Gamlestadens Herkules-Väfnader.

FABRIKS MÄRKE

Tandläkare Sjöqvist Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond, 25 Regeringsgatan 25.

Träffas kl. 10-2 och 1/2-1/6 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

TANDLÄKAREN Arthur Wijkander, Skeppareg. 4, n. b., 2:a huset fr. Strandv. Rådfrågningsstid 11-2. Allm. tel. 157 97.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr

behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af

Professor G. Cederschiöld. Träffas hvardagar 2-4. Engelbrektsq. 5.

Hvarje stammare kan lära sig tala flytande efter osviktligt, fullt fysiologisk metod. Bryggaregatan 10. Julius Kamke.

Doktor O. Wides kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk (Frisk-) Gymnastik

i likhet med föregående är. I medicinsk gymnastik ungefär motsvarande kursen vid Gymn Centralinstitutet. Från 1 okt. till 15 maj. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. WIDE, Stockholm. (G. 98897)

Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik (Friskgymnastik).

i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Vidare upplysningar och prospekt genom

Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Stockholms Läsesalong

25 Beridare-bansgat.

Boklån för sommaren

All

nyare lite-

ratur på olika språk.

Aktiebolaget Stockholms Parasitocida,

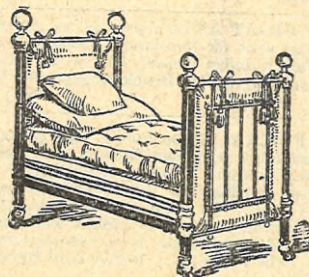
Valhallavägen 101, Stockholm.

Rikstel. 36 72. — Allm. Tel. 87 99.

Mattor, möbler, pälsverk, sängkläder, gångkläder m. m. mottagas till desinfektion, piskning, borstning, förvaring.

Fjäder, tagel mottagas till desinfektion, varmvättning, ångrening, redning. Boningsrum, garderob, kök, fartygshytter m. m. desinficeras mot smittförande bakterier, mal, vägghyrtor m. m.

Effekter afhämtas och återsändas utan särskild afgift inom Stockholm.

Billiga Järnsängar, Sängkläder, Afdelningskämmar, Filtar, Täcken, Gardiner, Mattor m. m. Passande för sommarställen och gästrum. Österlund & Anderson, 11 Hötorget 11.

Smycken
med briljanter, pärlor och kulörta stenar, modernast, solidast, billigast, i pris från 1 kr. till 15,000 kr. hos
K. Anderson,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10-3, helgdagar 12-1.
Obs.! Smärtfri behandling. Allm. Tel. 154 37.

Tandläkare TOM von HALL,
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
11 Birgerjarlsgratan 11.
Rådfrågningsstid 1-2. — Allm. tel. 130 57.

G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
Birger Jarlsgratan 13, 1 tr.
Rikstel. 20 48. Allm. tel. 86 46.

LINNE	Leverantörer till H. K. H. Prinsen af Wales.	LINNE
Den billigaste firma i branchen för verkligt äkta oförfälskade linnevaror. Blekt damst. Borddukar från 2 s 6 d. pr st. och till de finaste fabrikat.	Specialaffär för Brud-utstyrslar af linne.	Äkta Cambridge-näsdular med hälsöm för damer från 3/6 pr puss. Mycket eleganta fr. 12/- till högre pris. De mycket efterfrågade Ir ländska knypplade o. broderade näsdularne. Linne t.lakan o. örgott. handdukar. Alla sl. af linne
LINNE	Tusentals rekommendationer. Full tillfredsställelse å alla håll, hvarest man begagnar våra varor.	LINNE
Murphy & Orr,	18 Donegall St., Belfast, Irland	(Det äldsta etablissemang för Linne i norra Irland.)

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm

rekommanderar sina tillverkningar af:

Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka

samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka

Allm. telef. 3656. Rikstel. 18.

Öfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Broby Hushålls-Skola

erbjuder unga flickor ett angenämt godt hem och säker undervisning i bästa matlagning, äfvensom i alla slags handarbeten. Prospekt pr omgående.

Fru Elisabeth Gadd,
adress Broby-Kristianstad.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmecessärer.

Carré-Briketter

för kokspisar, kakelugnar, strykugnar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Herr Axel Lennstrand. Gefle.

Min lille son Edgar, som alltsedan han var sju veckor gammal blifvit uppförd med »Mellins Food», befinner sig däraf synnerligen väl. Han var, då fotograferad, togs 10 månader och vägde då öfver 10 kilo. Ett godt resultat!

Thorvald Nyström,
Red. af Waria,
Stockholm den 4 maj 1900.

MELLINS FOOD är analyseradt af professorn vid Karolinska institutet i Stockholm, greve K. A. H. Mörner, hvilken om preparatet lämnar de bästa vittnesord.

MELLINS FOOD är användt af bland andra det Engelska Konungahuset samt Kejsarinnan af Tyskland, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.

Prof af MELLINS FOOD sändes gratis och franco på begäran från Axel Lennstrand, Gefle.

MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade specialhandlare.

Lars Monténs

Neutrala Kärtvål till ylietvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

2 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylietvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.

Finnes hos de flesta specialhandlare samt i mina butiker

N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Tyket!

Pasty Wafers

särdeles finsmakande från
Göteborgs Kexfabrik.

MACK'S

PYRAMID

Glans-Stärkelse

erkändt bästa i handeln.
Fås öfverallt i Paketer å 10, 20 & 50 öre.
H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

Otroligt, men sannt!

För endast kr. 7,50 erhålles fraktfritt inom Sverige en komplett Elektrisk Ringledning, bestående af en pryddig ringklocka med element, 20 meter dubbeltrådig ledning samt tryck-knapp, färdig till uppsättning. Allt af bästa kvalitet. Större ringledningssystem till billiga priser.

Likvid pr postanvisning till
Albert Brunskog, Eskilstuna.
Priskurant gratis.

HVARJE SPARSAM HUSMODER

bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och
"Aptitgrädd."

Tillhandahålles hos hvarje väl sorterad Köpman.

Cactus-Dahlia.

Blomman för dagen framför någon annan.

Sorter till 1896 pr 10 st. 3.50
» från -96-98 » » » 8.—
» » -99 pr st. 2.—
75 absolut bästa existerande sorter finnas.

M. P. Andersen,
JÖNKÖPING.

JACOBSONS AFFÄR

2 HAMNGATAN 2

midtför Berzelii Park.

HAND-ARBETEN

i alla smakriktningar å Siden, Congress, Lärf, Kläde, Filt, Yllestramalj, Angola, Gaze m. m. tecknade, påbörjade, färdigmonterade. Sydda mönster till uthyrning. Ritning, Pikeri, Montering

Välkända, billiga priser.

Sparsamma fruar.

En mängd nyheter i klädningstyg, kläden för promenaddräkter, tyger till all slags sportdräkter, kapptyger, impregnerade, från 3.35 pr meter, äro nu inkomna. All slags gammalt hetylle och ull emottages såväl till väfnad som direkt byte. Egen syateljör nu öppnad, och erhålles välgjordt arbete mot billiga arbetslöner.

OBS! Enda affären i branchen, som utlämnar rabattmärken. OBS!
Riks 163. Allm. 76 53*.

HILDUR ANDERSSONS A.-B.
Väfnadsafdelning.
9 a Oxtorgsgatan.

'Excelesiorkärran'

enda patenterade sportådon för barn. Ytterst elegant och solid. Exp. fraktfritt mot 15 kr. endast från

Tidaholms Bruks Aktiefölag,
TIDAHOLM.

A genter sökas!!! för försäljning af elektriska bälten. Prof. nettopris och cirkulär sändas gratis och franko. Adress: **Jean Thonérfeltz, Burseryd.**

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade
VÄFNADER

försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL.**

BABY

SVENSK DIFLASKAPPARAT

rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr. 6:— Dito utan kokkärl » 3: 50

Med hvarje apparat följer Kortfattade regler för spädbarns uppfödande med komjölk af professor O. Medin.

Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr Chr. Döderlein i Kristiania m. fl.

Säljes i parti hos hrr G. Abramson & Co, Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandgrens bosättningsmagasin, Kuntze & Co, Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm.

I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

Med anledning af »Clematis» värdefulla uppsats i Idun för d. 10 febr. »Om farorna vid barns uppfödande med komjölk», få vi härmed som fullt jämförlig med alla förek. utländska apparater framhålla:

D. J. ELGÉRUS,

Fabriks- & Handelsaktiebolag. ÖREBRO.

Ångfärgeri, Garn- & Väfnadshandel.

Stort lager af allt hvad till affären hörer.

Kemiska Tvätt- och Appreteringsanstalten

rekommenderas.

Ull och Stickulle spinnes samt tages i utbyte.

Slutförsäljning.

Några goda amerikanska **Dam-Cyklar** säljas till kr. 130 hos
Georg A. Bastman, Kungsträdgårdsgatan 12.

Milowska skolan för flickor i Sköfde

börjar sitt 14:e läsår den 5 september 1900. Normal skolans plan i alla ämnen och språk följes t. o. m. åttonde klassen. Nybörjare mottages. Prospekter sändas och nya elever mottagas af

Cecilia Milow,
Skolans Föreståndarinna.

Sköfde i april 1900.
Referenser: Generalskan Ericson, Öfverstinnan E. Matern, Fru Mannerfelt, Sköfde; Grefvinnan Lewenhaupt, Westerås; Prinsessan Karadja, Fru Lind af Hageby, Fru Lotten Askund, f. Kuylenstierna Stockholm; Rektor Lagergren, Jönköping; Lektor Ling, Göteborg.

Största lager af
Reseffekter

uti
Skandinaviska Reseffektfabriken

30 MALMSKILNADSGATAN 30

(Allmänna Telefonbolagets hus). Telef. 4936
Filial: Regeringsgatan 23. » 280

Ljungskile

(omfattande Ljungskile och Berg)

Klimatiska kurort och hafs-badanstalt i Bohuslän, billig, berömd för sin naturskönhet, förordad i medicinska tidskrifter.

Öppen 1 juni—1 september. Läkare: t. f. provinsialläkaren med. lic. Arvid Westman. Prospekt portofritt från kamrerarekontoret. (S. T. A. 09804)

Ronningens Sanatorium

Saltsjöbaden,

öppnas den 1 juni detta år för mottagande af nervösa personer och konvalescenter eller andra, som önska lugn. Lungsotspatienter mottagas ej. Eleganta rum, förstklassig inackordering med 4 måltider. Stor trädgård, roddbåtar m. m. Vidare meddelar
Fröken Edith Agnér, Föreståndarinna.

Skalstugan i Jämtland,

belägen vid norska gränsen efter Karl Johansvägen Dufed-Levanger, 2000 fot öfver hafvet, mottager sommargäster och turister. Lugnt och stilla hus, bad, härlig fjällnatur, enastående sportterräng, utmärkta vägar, närbelägna, 4 å 5000 fot höga fjäll, att bestiga. Jämtlands lättast tillgängliga lappläger att bese, där öfver 1000 renar dagligen drivas i gärde för att mjölkas. Äk- och ridhästar, rodd- och segelbåtar, vägvisare, bärare samt roddare äro säkert att påräkna. Förfrågningar adresseras: Skalstugan pr Dufed. (S. T. A. 73120)

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Hôtel Pension Continentale
44 Vasagatan 44,
hörnet af Kungsgatan, Stockholm.
Comfortabla rum till moderata priser.
Telegrafadress: BAYOUD, Stockholm.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Nyaste & finaste
Parfym
för nadsduken

Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt
a.M.

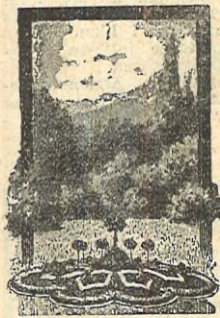
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Florence Wafers

Lagermans kraftskurpulver är ombärligt om man skall kunna hålla rent och snyggt. Detta pulver åstadkommer nära nog underverk i fråga om renlighet. Skynda att prova detsamma; sedermera behöfs ej någon rekommendation. Säljes hos alla speci- & divershandlare i riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.

Hårsjukdomar.

Såsom befordrande af härväxten utbjudes en mängd af medel, hvilka, såsom erfarenheten visar, äro överksamma eller skadliga.
Genom sin förmåga att befria från mjäll m. fl. hårsjukdomar och genom sin fördelaktiga inverkan på huden har Dr P. Håkansson Salubrin mot hårsjukdomar vunnit alljämt ökad förtroende och användning. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikkatet.

Blomster- och Bladväxt-planter
samt **Kaktus-Dahlior**
i vackra sorter från Haga trädgård, Stockholm.

De patenterade

Isskåpen

äro ojämförligast de bästa. Tillskrif Tranås Snickerifabrik. Adress Tranås. Rikstelefon 16. Katalog gratis. (G. 13406)

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt
från 50 öre pr meter till kr. 20.

Nyheter för sommaren!

Engelska och Svenska BOMULLSTYGER, äfven Almedahls Franska MUSSLINER, PERCALER, SATINER och PIQUEER. MUSSLIN- och ALL-MOGE-GARDINER passande till landet, Hvita och Crème TRÅDGARDINER, BORDDUKAR, SCHALAR, STRUMPOR, TRIGOT och SKJORTLIF m. m. Stort väl sorteradt lager. Billiga priser.
EDVARD RAHM,
N:o 1 Humlegårdsgatan N:o 1.

Hôtel Rydberg

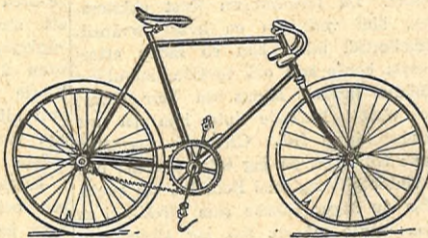
är nu övertaget af underteknad och rekommenderar jag värdsamt Hotellet, Restauranten och Festvåningen i ärade publikens ynnest, och skall det bliwa mitt bemödande att allt framgent hålla dess gamla anseende vid makt.
Stockholm i maj 1900. *Carl G. Berglind.*

Full ersättning för modersmjölken.

Hvarje fader och moder önska ju att gifva sina barn det bästa möjliga. Gif därför Edra barn »Allenburys» Food, hvilket innehåller alla modersmjölken beståndsdelar i dess rätta proportioner. »Allenburys» Food tillverkas af Allen & Hanburys Ltd, London, en bland Englands äldsta och mest välkända firmor inom denna bransch. (Grundad år 1715).
Säljes på apoteken samt i hvarje väl sorterad speci- och delikatesaffär i riket. Fullständig beskifning jämte medicinska erkännanden sändas gratis och franko till alla som önska från
A. W. HELAND, Norrköping, och ADOLF AHLGREN, Gefle,
Generalagenter. (G. 98528)

Husqvarna Velocipeder

äro utmärkta genom sin lätta och behagliga gång samt sitt eleganta utseende.

Erhållas genom:

Husqvarna Generaldepoter i Stockholm, Kristiania och Helsingfors.
Husqvarna Depoter i Göteborg, Malmö, Norrköping, Helsingborg, Jönköping, Uppsala, Kalmar, Skövde, Borås, Gefle, Sundsvall och Östersund samt Husqvarna representanter i öfriga städer och å de flesta större platser i Skandinavien och Finland. — Katalog för 1900 på begäran gratis och franko.

Allm. 868 Riks 179.
4736

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.

1:m a ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter.

Skånes Enskilda Bank

uthyr i sitt brand- och dyrkfrå
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Canfield Armlappar.
Utan sömmar. Utan lukt. Vattentäta.
Öfverträffadt skyddsmedel för hvarje klädning.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg, Grosse Bleichen 16,
Endast äkta med vårt skyddsmärke »Canfield».
Garantibevis medföljer hvarje armlapp.

Barrys Tricopherous,

behaglig och antiseptisk toilettartikel för Huden och Håret!
Säkraste medel vid behandling af kross- och brännsår, blånader, utslag m. m. Ofelbart mjällbefriande, omjelliggör tinkturen hårets affallande, håller hårfästet rent och friskt samt befordrar således härväxten. Finnes till salu å 2 kr. 50 öre pr flaska i Parfymaffärer och Herreköpingar samt hos Herrar Härfriörer.
Lager hos **Rudolph Jeanson, Stadsgråden N:o 14 A, Stockholm.**
Allm. Telef. 34 74.

Rekvirera profiler af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta smygetyger. Gediget ural till bal-, sällskaps- och promenadtoiletter. Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & Cie,

Zürich, Schweiz
förr J. Zürrers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissementet i Zürich grundlagt 1825.

Louis Roederer

Carte Blanche,
Grand Vin Sec.
Extra Dry.
Reims.

J. & F. Martell

VO
VSO
VSOP
VVSOP
Cognac.

Utlåtande om Mellins Food.

Underteknad, som under ungefär ett års tid använt preparatet »Mellins Food», vid artifiell uppfödning af späda barn, får härmed på begäran intyga, det jag funnit mig synnerligen tillfredsställd med bemälda preparat.
Det lämpar sig väl till blandning med komjolk; det föredrages lätt af de små barnens matsmältningsorganer, och torde särskildt beaktas det kolhydraten i detsamma ej lätt öfvergå i jäsnings- i något fall där »Mellins Food» används sett de hos barnen annars vanliga mag- och tarmkatarrerna uppträda. Under det vid användning af komjolk enbart, eller upplösd med vatten, en del barn ofta lida af förstoppning som alltid inverkar ogynnsamt på barnets utveckling, har jag däremot vid användning af här i fråga varande preparat konstatat, det denna benägenhet för förstoppning ganska snart häfves, samt att barnens matsmältningsorganer fungera på ett fullt normalt sätt.
Jag har äfven använt »Mellins Food» till sådana å fattigvården i — — — intagna barn, som genom vanvård i hemmen befunnit sig i synnerligen medtaget tillstånd behäftade med rachitis (engelska sjukkan), mag- och tarmsjukdomar samt stor allmän svaghet och har jag i samtliga dessa fall erhållit ett mycket gynnsamt resultat, hvarian jag anser mig kunna rekommendera »Mellins Food» såsom särdeles lämpligt såväl vid artifiell uppfödning af späda barn som och till föda åt mera försiktna barn, hvilka matsmältningsorganer af en eller annan anledning befinna sig i sjukligt tillstånd.

2:dre Stadsläkare.

MELLINS FOOD är analyseradt af Professor vid Karolinska Institutet i Stockholm, Grefve K. A. H. Mörner, hvilken om preparatet lämnar de bästa vittnesord. »Mellins Food» är användt af bland andra det Engelska Konungahuset samt Kejsarinnan af Tyskland, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyga.
Prof af MELLINS FOOD sändes gratis och franko på begäran från **Axel Lennstrand,** Gefle. MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade speci-handlare.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
»ÖRTMIXTUR» för magsjukdom.

Har rönt exemplös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkräf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas. Endast hel sats sändes.
Nr 1. Hellsäande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
Nr 2. Halvfösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
Nr 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
Återförsäljare för Sthlm Ernst Folke Karlaplan 1. Allm. 5730. Riks 3016.
Sofia Larsson, Östra Storgatan 63, Jönköping. Rikstelefon

Sv. Panoptikon
Stockholm.
Största sevärdhet.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norriand,
Drottninggatan 6.
Hushållsräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning — 5 proc.
(G. 94245)

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

FÖRVARINGSFACK

uthyras af
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsenalsgatan 8.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götgat. 31.
(Fonderkr. 4,340,000)
Deposition ————— 5 %
Kapitalräkning ————— 5 %
Sparkasseräkning ————— 5 %
Upp- & Afskrifning ————— 3 %

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. ural i fornord. stil. Fullst. rumsmöblemang utförs i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kullorering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.** (Försäljningsmag. Beridarehang. 27, Sthlm.)

Säkert skydd mot mal!

I parti och detalj, emot efterkräf.
Minsta sändning en kr. Bref besvaras genast!
Lennmalm & C:o, Norrköping.

STANLEY

är en utmärkt god hållbar och lättgående velociped med patenterade uppfinningar.
NORNANS SYMASKINS VERKSTADS AKTIEBOLAG
Göteborg. Prisk. gratis.

BLUSLIF

eleganta, smakfulla, i största ural hos
K. Forsberg & C:o,
Operahuset.

KNEIPP BADEN BORG, NORRKÖPING.

Vår- och Sommarmän. gifva goda resultat.